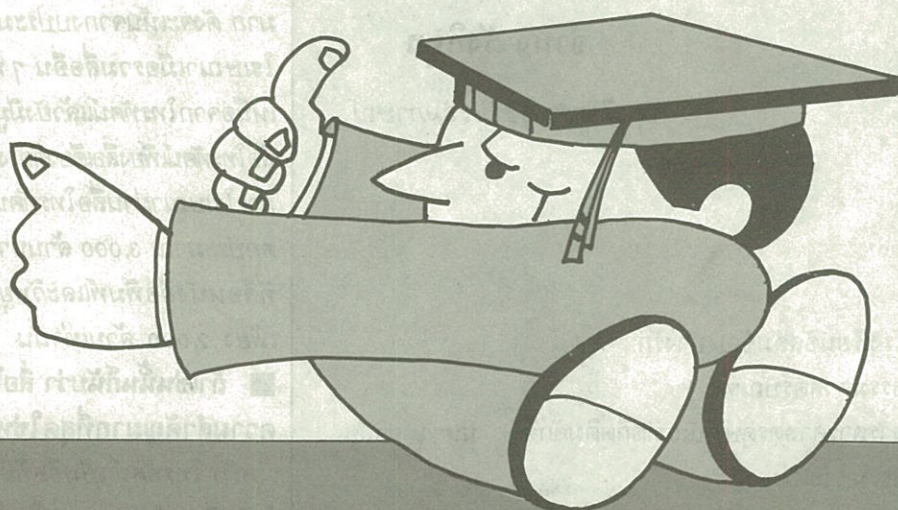

เส้นทาง ธุรกิจ ของ

บัณฑิตนิเทศศาสตร์

คณาจารย์คณะนิเทศศาสตร์

ไม่มีใครบ้างที่กล้าได้แย้งว่า ทุกวันนี้ความสนใจของผู้เข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้มุ่งตรงมาที่ วิชา นิเทศศาสตร์เป็นอันดับแรก ความสนใจและนิยมชมชื่นนี้ คาดกันว่าจะเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ สถาบัน อุดมศึกษาเอกชนหลายแห่งเปิดสอนวิชานี้ขึ้นเพื่อสนองความต้องการของการตลาดวิชาการด้านนี้ ทั้งยัง จะมีการผลิตบัณฑิตนิเทศศาสตร์ออกมาเป็นจำนวนมากในอนาคต

เท่าที่ผ่านมา ผู้ที่มีโอกาสก้าวไปบนเส้นทางธุรกิจอย่างมั่นคง พร้อมด้วยความสำเร็จชื่อเสียง เกียรติยศ มีไม่น้อย และบนเส้นทางสายเดียวกันนี้แหละ บัณฑิตนิเทศศาสตร์อีกเป็นจำนวนมากกำลังทยอยตัวตามกันมาด้วย ความหวังที่เจิดจรัสต่อความสำเร็จในวิชาชีพ

เส้นทางสายนี้ยังคงมีที่ว่าง และราบรินพอสสำหรับใบไม้เล็ก ๆ ที่เริ่มผลิในสังคมของธุรกิจสื่อสารมวลชน เหล่านี้สักเพียงใด คำตอบบางส่วนมีอยู่ในความคิดเห็นของท่านผู้ทรงคุณวุฒิในทางนิเทศศาสตร์ทั้ง 6 สาขา ดังต่อไปนี้

สาขาโทรทัศน์

จ่านง รังสิกุล

วิสุทธิจิตรา อุชชิน:สัมภาษณ์

การศึกษา - โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก

- ธรรมศาสตร์บัณฑิต

- วารสารศาสตร์ดุฎิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- นิเทศศาสตร์ดุฎิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อดีต

- รับราชการหลายแห่ง แห่งสุดท้ายดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองข่าว กรมประชาสัมพันธ์

- เคยได้รับอนุมัติจากรัฐบาลไปทำงานที่สถานีวิทยุ BBC ลอนดอน ประเทศอังกฤษ

- ผู้อำนวยการฝ่ายจัดรายการและโฆษณา วิทยุและทีวีของบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ยุคบุกเบิก 15 ปี

ปัจจุบัน

- ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาการประชาสัมพันธ์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด และผู้อำนวยการจัดรางวัลโทรทัศน์ทองคำ สำหรับผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์

■ ความจำเป็นที่วงการธุรกิจจะต้องใช้บัณฑิตทางนิเทศศาสตร์ในงานมีมากน้อยเพียงใดในปัจจุบัน : การเรียนทางสาขาวิชานิเทศศาสตร์นั้นคือการเรียนโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อต่างๆ คือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ นับว่าเหมาะสมกับความต้องการของธุรกิจที่ต้องการการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ต้องใช้สื่อเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์ในปัจจุบันมีอิทธิพลอย่างมาก ดังจะเห็นจากงบประมาณในการโฆษณาเมื่อรวมสื่ออื่น ๆ ทุกสื่อออกเหนือจากโทรทัศน์แล้วยังมีมูลค่าไม่เท่าสื่อโทรทัศน์เพียงสื่อเดียวคือ งบประมาณการโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์ในแต่ละปีตกประมาณ 3,000 ล้านบาท ในขณะที่สื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุรวมกันใช้เพียง 2,000 ล้านบาทนั้น

■ ถ้าเช่นนั้นก็นับว่า สื่อโทรทัศน์มีความสำคัญมากที่สุดใช่หรือไม่?

: ครับ โทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลยิ่งใหญ่ที่สุด ไม่เฉพาะแต่ในบ้านเราหากเป็นในทุกประเทศ ดังนั้นคนที่เรียนทางด้านโทรทัศน์โดยตรงก็อาจจะใช้ประโยชน์ของสื่อนี้ได้อย่างมาก แต่จริง ๆ แล้วตัวหลักวิชาคือ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ การจะได้เรียนควบคู่กันไปด้วยในลักษณะของความรู้เบื้องต้นที่ใช้ผ่านสื่อแต่ละประเภท ในบางสถาบันมีวิชาใหม่ ๆ เช่น สารสนเทศ หรือสารนิเทศ ได้แก่ เทคนิคการรวบรวมข้อมูลที่เป็นรายละเอียดลึกซึ้งโดยอาศัยนวัตกรรม

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๔

สาขาวิทยุกระจายเสียง

อุพาร เนืองจำนงค์

ปรีชาวุฒิ ชุมทรัพย์ : สัมภาษณ์

- การศึกษา** - นิสิตแผนกอิสระสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 1
- บัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาบริหารงานวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัย แคลิฟอร์เนีย แห่ง นอร์ธริดจ์ และมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา
- อดีต** - เจ้าหน้าที่ บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด
- หัวหน้าฝ่ายจัดรายการ และที่ปรึกษากรรมการผู้จัดการ สถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง 3
- ปัจจุบัน** - อาจารย์ประจำ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- ในปัจจุบันนี้มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตนิเทศศาสตร์โดยเฉพาะทางด้านวิทยุกระจายเสียง

: ถ้าจะพูดถึงคนที่เข้าสู่วงการวิทยุกระจายเสียงในยุคนี้ เราต้องยอมรับว่าบุคลากรของเราที่จัดรายการเพลง หรือนักจัดรายการอื่น ๆ ก็แล้วแต่ ส่วนใหญ่ นอกจากมีประสบการณ์แล้ว ก็ยังมีพื้นฐานการศึกษาที่ขึ้นกว่าสมัยที่ผมทำรายการ เพราะสมัยผมใช้ความผิดพลาดเป็นครูเพื่อที่จะแก้ไขไม่ให้เกิดความผิดพลาดซ้ำสอง แต่คนในยุคใหม่นั้นหลังจากที่มีการเปิดสอนด้านนิเทศศาสตร์ขึ้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2508 แล้ว ทำให้มีบุคลากรที่ชำนาญการทางด้านนี้และเป็นที่ยอมรับของสังคมเพิ่มขึ้นกว่ายุคก่อน คุณภาพของผลงานที่ออกมาสู่ความรู้สึกของผู้ฟัง และผู้ชมอยู่ในระดับที่ยอมรับของสังคม

- คิดว่าคุณสมบัติสำคัญ ๆ ที่จำเป็นซึ่งบัณฑิตนิเทศศาสตร์ควรมี
- : คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดที่ผมเน้นมากที่สุดสำหรับการเป็นนักนิเทศศาสตร์คือ ความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน และต้องเข้ากับคนได้ทุกระดับไม่ว่าจะเป็นชาวไร่ ชาวนา นายกรัฐมนตรี นักนิเทศศาสตร์ที่ดีจะต้องเข้ากับบุคคลเหล่านี้ได้ อย่าไปคิดว่าตนเป็นพิธีกรนะ เป็นคนโปรดอ่านต่อหน้า ๑๖

■ บัณฑิตนิเทศศาสตร์ในวงการวิชาชีพแต่ละสาขาเป็นอย่างไร

มันก็จะดีขึ้นกว่าเดิมนะ เพราะสาขาทางวารสารศาสตร์ นิเทศศาสตร์ เป็นสาขาที่ได้รับความนิยมอย่างสูงสุด มาหลายปีแล้ว คือ เลือกลงเป็นอันดับหนึ่ง และก็ไม่ใช่เฉพาะประเทศไทยทั่วโลกก็เป็น นั่นหมายถึงว่า งานทางด้านนิเทศศาสตร์หรือที่เกี่ยวข้องกับสาขาทงด้านนี้นั้น มันเป็นงานที่เจริญเติบโตของสังคมโลกและรวมทั้งสังคมไทยด้วย ซึ่งเมื่อมันเป็นอย่างนี้ มันสะท้อนให้เห็นว่า งานมันต้องดี คนถึงอยากจะเข้ามาเรียน เมื่อคนอยากเข้ามา โอกาสที่จะเรียนจบไปแล้วมีงานทำทางด้านนี้ก็มามาก การเจริญเติบโตทางด้านนี้ มันมีอยู่และเป็นงานที่สามารถจะประยุกต์ใช้ได้กับสังคมธุรกิจ มันกลายเป็นศิลปศาสตร์อย่างหนึ่ง สมัยก่อนคนที่เรียนทางรัฐศาสตร์ ศิลปศาสตร์ทำได้ทุกอย่าง เดิวนี่กลับเป็นว่า คนที่เรียนทางด้านนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์ทำได้ทุกอย่าง และที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารจะทำได้ง่ายขึ้น เพราะฉะนั้น ลู่ทางของบัณฑิตคงไม่มีปัญหา มันขึ้นอยู่กับความสามารถหรือคุณสมบัติของบัณฑิตนิเทศศาสตร์เอง

■ คุณสมบัติของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ในสายตาของอาจารย์ ควรเป็นอย่างไร

บัณฑิตต้องถามตัวเองก่อนว่า อ่านหนังสือบ้างหรือเปล่า รู้เรื่องที่ควร จะรู้หรือยัง รู้ความเป็นไปของสังคมโลก

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๘

สาขาหนังสือพิมพ์

พงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร

กุลทิพย์ ศาสตร์ระจุ : สัมภาษณ์

การศึกษา - มัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

- วารสารศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา

การทำงาน - ช่างภาพ-นักข่าว หนังสือพิมพ์หลักเมือง

- นักข่าว, ผู้ช่วยหัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์

- บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย

- บรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น และ รวมประชาชาติรายสัปดาห์

- บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์รวมประชาชาติ รายวัน

ปัจจุบัน

- บรรณาธิการอำนวยการ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ และหนังสือพิมพ์มติชน มติชนสุดสัปดาห์ มติชนบท เทคโนโลยีชาวบ้าน และหนังสือโนเครือ

เกียรติคุณ - ได้รับรางวัลนักหนังสือพิมพ์ดีเด่นและศิษย์เก่าดีเด่นของ มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน ปี 1988

สาขาภาพยนตร์

ผศ.บรรจง โกศลวัฒน์

วิสุทธิจิตรา อุชชิน
ปรีชาวุฒิ ชุมทรัพย์
: สัมภาษณ์

- การศึกษา** - อนุปริญญาสาขาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ประกาศนียบัตรวิชาการถ่ายภาพยนตร์ มหาวิทยาลัย
นิวยอร์ก
- M.F.A. (Radio - Television Film) Temple Univ.
U.S.A.
- ผลงาน** - ได้รับ “ทุนมูลนิธิ จอห์น รอคกี เฟลเลอร์ที่ 3” ไปศึกษาต่อ
ณ Temple Univ.
- ได้รับทุน “มูลนิธิฟอร์ด” ให้จัดสร้างภาพยนตร์และค้นคว้า
วิจัยเกี่ยวกับ “หนังใหญ่” ที่วัดชนอน จ.ราชบุรี
- ได้รับรางวัลในการประกวดภาพยนตร์เรื่องสั้นที่ “เดอร์
ซีเนกัล อีเกิล” ณ กรุงวอชิงตัน
- ได้รับรางวัลจากการประกวดภาพยนตร์เรื่องสั้น ในงาน
มหกรรมภาพยนตร์แอฟริกาใต้ ประเทศแอฟริกาใต้
- ได้รับรางวัล จากมหกรรมภาพยนตร์นักศึกษาที่กรุงลอนดอน
- ได้รับรางวัลที่ 2 จากการประกวดภาพยนตร์เรื่องสั้นที่
นครลอส แองเจลิส
- ได้รับรางวัลที่ 1 จากการประกวดภาพยนตร์สารคดี เรื่องสั้น
จากภาครัฐ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอเมริกา
เพื่อคัดเลือกเข้าเสนอชิงรางวัลฮอลลีวูด ปี 2520
- ได้รับรางวัลภาพยนตร์ดีเด่น ในปี 2526 จากคณะกรรมการ
พิจารณาผลงานดีเด่นเพื่อเยาวชน
- กำกับการแสดงภาพยนตร์ 3 เรื่องของเรื่อง “นวลฉวี”

■ ทำไมบัณฑิตนิเทศศาสตร์ที่จบ
สาขาภาพยนตร์โดยตรงจึงมีโอกาสมี
ส่วนร่วมในธุรกิจภาพยนตร์ไทย
น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

: จริง ๆ แล้ว งานในด้านภาพยนตร์ยังมี
อยู่อีกมาก แต่บัณฑิตมักจะชอบเลือก
งานโดยส่วนใหญ่ ถ้าย้อนหลังกลับไป
สัก 10 ปีก่อน สาขาภาพยนตร์เป็นที่
นิยมมาก มัน Hot cake หมายความว่า
ขายดีมาก ๆ บัณฑิตสามารถหา
งานทำกันได้แทบทุกคน ต่อมาตลาด
งานด้านนี้เพิ่งจะเริ่ม freeze มาเมื่อ
2-3 ปีนี้เอง แต่ก็มีงานหลายอย่างหลาย
สาขาที่รอคนเข้ามาหา ปัญหาที่มีอยู่ว่า
“เด็กเลือกงานหรือเปล่า” อีกอย่างหนึ่ง
ผมว่า คนที่เข้าวงการภาพยนตร์ไทยนั้น
จำเป็นต้องมีบุคลิกบางอย่างที่จะอยู่กับ
หนังไทย เพราะหนังไทยเป็นรูปแบบที่
จำลองลักษณะของสังคมไทยออกมา
มากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น Production
เล็ก ๆ ก็มีคนร่วมงานประมาณ 40
คน แต่จะต้องต้องทำงานพร้อมกัน
หมด ซึ่งใน 40 คนที่ทำงานร่วมกันมัน
มีตั้งหลายระดับ ตั้งแต่ Labour ไป
จนถึงพวกมันสมองรวมกันไว้หมด
แล้วทุกคนจะกลุ่มรวมมาทำงานพร้อม ๆ
กันภายในไม่กี่คิว เงินเป็นล้าน ๆ จะ
ต้องมานั่งใช้กันตรงนั้น ถ้าบัณฑิตจะ
มาเที่ยวเดินลอยชายมันไม่ได้! ผู้สร้าง
เขาก็ต้องการคนที่จบออกมาประเภท
มาถึงชนเลย ลุยงานได้เลย แล้วเด็ก
ที่จบมาพร้อมจะชนได้แค่ไหนนี่คือปัญหา

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๑

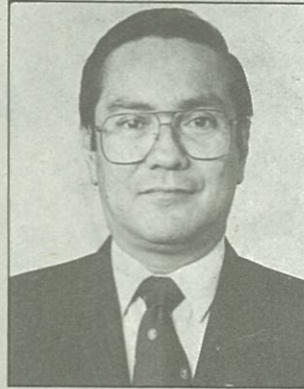
● ในฐานะที่เป็นนักประชาสัมพันธ์
ของหน่วยงานธุรกิจที่มีชื่อเสียง
มากแห่งหนึ่ง กรุณาช่วยบอกถึง
ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์
ในหน่วยงานธุรกิจ

ปัจจุบันในการทำธุรกิจนั้น ผู้
ประกอบการต้องเข้าใจธรรมชาติของการ
ทำธุรกิจด้วยว่า การค้าเป็นธุรกิจ ที่
ประสบความสำเร็จนั้นไม่ได้อยู่ที่การขาย
สินค้าได้แล้วจะยุติแค่นั้น เพราะกิจการ
ต้องการสนับสนุนในด้านอื่นอย่างต่อเนื่อง
อีกด้วย ดังนั้นในการทำธุรกิจ
ประชาชนกลุ่มเป้าหมายจึงได้รับข่าว
สารเพื่อสร้างความเข้าใจในนโยบาย
และพฤติกรรมขององค์กร ซึ่งต้องมีการ
สื่อสารเพื่อให้เขาเหล่านั้นได้รับทราบ
ข่าวสารและพฤติกรรมต่าง ๆ ของ
องค์กรและแนวทางในการบริหารงาน
ทำให้เกิดภาพพจน์ขององค์กรที่ดีเพื่อ
ประกอบการตัดสินใจในการสนับสนุน
องค์กรต่อไป เพราะในการทำธุรกิจนั้น
บริษัทต่าง ๆ อาจจะผลิตสินค้าได้เหมือน
กัน มีมาตรฐานเดียวกันได้หรือไม่ก็ใช้
เทคโนโลยีเหมือนกัน ซึ่งผู้บริโภค
สินค้าต้องอาศัยข้อมูลอย่างอื่นมา
วิเคราะห์ว่าธุรกิจขององค์กรใดที่จะส่ง
ผลประโยชน์ต่อลูกค้าและสังคมส่วนรวม
ได้มากกว่ากัน เช่น บริษัท ก. ทำธุรกิจ
แล้วนำกำไรเข้าองค์กรทั้งหมด 100%

บริษัท ข. ทำธุรกิจแล้วนำกำไร
เข้าองค์กรเพียง ๑๐% ส่วนที่เหลือคืน
กลับสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ คุณว่า
บริษัทใดที่น่าสนับสนุนมากกว่ากัน

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๓

สาขาประชาสัมพันธ์

ธนิธ ทิธีธร

ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ
ปรีชาวุฒิ ชุมทรัพย์
: สัมภาษณ์

การศึกษา - สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต UNIVERSITY OF
MELBOURNE

- ประกาศนียบัตรโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

อดีต - นายช่างโครงการ

- นายช่างผลิตภัณฑ์ใหม่

- หัวหน้าส่วนธุรการ

- นักประชาสัมพันธ์

- นักประชาสัมพันธ์อาวุโส - โครงการ

- นักประชาสัมพันธ์อาวุโส - สื่อข้อความ

- คณะกรรมการประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

- คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ กรอ.

- ผู้แทนประเทศไทยของสมาคมนักประชาสัมพันธ์นานาชาติ
(IPRA)

ปัจจุบัน - ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย
จำกัด

สาขาการโฆษณา

สุธีร์ รัตนอินทร์

ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ : สัมภาษณ์

การศึกษา - ปริญญาตรี - นิเทศศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาโท - สาขาการตลาด Roosevelt Univ. สหรัฐอเมริกา
- ประกาศนียบัตร - สงครามจิตวิทยา สถาบันจิตวิทยาแห่งชาติ

ฝึกอบรม - Advance Marketing/Strategic Marketing ประเทศสหรัฐอเมริกา
- Merchandising and Sales Management ประเทศอังกฤษ
- Marketing Planning and Management ประเทศฟิลิปปินส์

อดีต - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๑ ปี)
- ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมการขายและโฆษณา, ผู้จัดการฝ่ายการค้าและบริการ บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย (๕ ปี)
- รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท Amex & Grey Advertising (๒ ปี)
- ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด บริษัท GTE (๒ ปี)

ปัจจุบัน - กรรมการผู้จัดการ บริษัท บีไอจี อินเตอร์เนชันแนล จำกัด
- รองประธานกรรมการบริษัท เซเวนสตาร์ฟู้ดส์ จำกัด

สังคม - ผู้บรรยายทางด้านการตลาดและโฆษณาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- อดีตนายกสมาคมนิสิตเก่านิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุปนายก สโมสรโรตารี ปทุมวัน

● ในฐานะที่อาจารย์ได้คลุกคลีกับการโฆษณามานาน คิดว่างานโฆษณามีความสำคัญต่อหน่วยงานธุรกิจอย่างไร

โดยประสบการณ์ของผมเองแล้ว ผมมีประสบการณ์ทั้งในแง่ของวิชาการและวิชาชีพ (ผมเคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำหน้าที่การสอนวิชาทางการตลาดและโฆษณา ๑ ปี และเคยอยู่ในฐานะของ Client (ลูกค้า) ดูแลเกี่ยวกับเรื่องส่งเสริมการขายและการโฆษณา ที่บริษัท เชลล์ แห่งประเทศไทย หลังจากนั้นก็ทำหน้าที่เป็น Advertiser ที่ Amex and Grey Advertising อีกด้วย) ดังนั้นผมจึงมีแนวคิดสำหรับงานโฆษณาถึง ๓ ด้าน ด้วยกัน คือ ฐานะนักวิชาการ ฐานะบริษัทลูกค้า และฐานะผู้ให้บริการด้านโฆษณา ถ้าจะถามผมว่างานโฆษณามีความสำคัญต่อธุรกิจอย่างไร และมากน้อยเพียงใดนั้น ในปัจจุบันโฆษณามีความจำเป็นอย่างมากต่อธุรกิจ เพราะการทำธุรกิจนั้นเป้าหมายที่สำคัญก็คือ การหวังผลกำไรสูงสุดในระยะยาวและสร้างความพอใจให้แก่ผู้บริโภค เกิดการซื้อซ้ำบ่อย ๆ ธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยการตลาดเป็นหลักสำคัญหาใช้อยู่ที่การผลิต (Production) หรือที่ตัวสินค้า (Product) ไม่ หน้าที่ของการตลาด คือ จะต้องสร้างความต้องการ (Need) ในผลิตภัณฑ์ให้เกิดขึ้นให้ได้

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๕

จ่านง รังสิกุล

ใหม่ ๆ เช่นกัน

เหมือนกัน

และหายากมาก ผู้ที่จะไปประกอบอาชีพทางด้านโทรทัศน์นี้ การใช้ภาษา ด้านการเขียน การพูดได้ดีเป็นคนสมบัติ ที่สำคัญมาก นักสื่อสาร นักนิเทศศาสตร์

ควรเน้นหนักให้มีทักษะด้านนี้

คนที่ทำหน้าที่ Producer ที่

เรียกกันไปต่าง ๆ เช่น ผู้ผลิตบ้าง ผู้จัด

บ้างหรือผู้อำนวยการผลิตรายการบ้าง

Scriptwriter หรือผู้เขียน

และ

ของรายการ รวมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ ที่

ดึงดูดใจผู้ชมได้

คนที่ไม่คิดว่าตนมีความสามารถ

เฉพาะตัวก็อาจฝึกฝนได้ เนื่องจากวิชา

การดำเนินนี้ต้องมีทั้งทฤษฎีและการฝึก

ปฏิบัติควบคู่กันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในสถาบันที่มีห้องปฏิบัติการพร้อม

อุปกรณ์ที่จะฝึกอย่างจริงจังได้ ก็จะเอื้อ

ต่อการสร้างความรู้ความชำนาญให้แก่

ผู้ศึกษาได้เป็นอย่างดี

■ บางครั้งมีผู้เข้าใจสับสนใน

บทบาทและหน้าที่ของ Producer

และ Director กรุณาชี้แจงให้

ทราบด้วย

เวลานี้เทคนิคในการผลิตรายการ

เปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น ในการถ่าย

ทำละครโทรทัศน์เดี๋ยวนี้ทำเป็น shot

แล้วใช้ตัดต่อคล้ายกับภาพยนตร์ไปแล้ว

ผู้มีบทบาทมากกลายเป็นผู้กำกับการ

แสดงไป ไม่ใช่ TV Director ที่เป็น

ผู้กำกับรายการ ส่วน Producer นั้น

ที่เรายังต้องการ

เปรียบเหมือนผู้อำนวยการสร้างภาพ-

ถ้าจะตอบคำถามแรก ก็คงจะ

ตอบได้ว่าในขณะที่เท่าที่ปรากฏ

ซึ่งออกจะเหลือเชื่อสักหน่อยที่มีบริษัท

ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อผลิตโฆษณาและรายการ

โทรทัศน์เกิดขึ้นมากมายมากกว่า

บริษัทโฆษณา บางแห่งเน้นทางถ่าย

ภาพ บางแห่งเน้นโฆษณาโทรทัศน์หรือ

Graphic Design ก็มีและบัณฑิต

นิเทศศาสตร์จำนวนไม่น้อยได้เข้าไป

ทำงานกับบริษัทเหล่านี้ จึงคิดว่าความ

ต้องการคนที่จบด้านนี้ยังมีอยู่ตลอดเวลา

เท่าที่ทราบยังไม่มีการตกงาน-มีงานทำ

กันทั้งนั้น แต่ถ้ามีการผลิตบัณฑิตด้าน

นี้มากเกินไปอาจถึงจุดล้นตลาดก็ได้

■ นอกจากบริษัทผู้ผลิตที่ว่านี้ซึ่ง

เป็นการทำงานในสายวิชาชีพโดย

ตรงแล้ว บริษัทในวงการธุรกิจทั่วไป

ให้ความสนใจกับบัณฑิตนิเทศศาสตร์

มากน้อยเพียงใด?

: บริษัททั่ว ๆ ไป ก็ต้องการบุคลากรทาง

นิเทศศาสตร์ไปปฏิบัติงานให้ ถึงแม้ว่า

จะไม่มีโอกาสลงมือทำเองก็สามารถจะ

ประสานงานกับบริษัทผู้ผลิตรายการหรือ

สถานีโทรทัศน์ได้ โดยอาศัยความรู้เพื่อ

วางแผนทางโฆษณา ประชาสัมพันธ์

ทางโทรทัศน์ที่มีอยู่ หรือแต่ในทาง

ปฏิบัติตามสถาบันธุรกิจเอกชนหรือแม้

ตามสถานทีราชการ บัณฑิตที่สำเร็จ

สาขาอื่น ๆ ที่มีบุคลิกดี มนุษย์สัมพันธ์

ดีก็มีโอกาสสรรเลือกเข้าทำงานไม่น้อย

■ สำหรับนักศึกษาที่เลือกเรียน

นิเทศศาสตร์ซึ่งเป็นยอดนิยมในปัจจุบัน

ส่วนมากมักจะต้องการปรากฏตัว

หน้าจอโทรทัศน์มากกว่าทำหน้าที่

อื่น อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไร?

: ที่จริง ความดึงดูดของวิชาการด้านนี้

เพิ่งเริ่มขึ้นมาเมื่อไม่นานนี้เอง จะเห็น

ว่าพวกที่ทำงานโทรทัศน์ได้ปรากฏตัว

หน้าจอ มีชื่อเสียงในฐานะดาราบ้าง

นักข่าวบ้าง นักสัมภาษณ์บ้างคือเรียกว่า

มีสีสันมากขึ้น นี่ก็น่าจะเป็นจุดดึงดูดอัน

หนึ่ง อย่างไรก็ตามชื่อเสียงจึงมาเลือกเรียน

กันมากขึ้น คนที่อยากอยู่หน้ากล้องนั้น

คือ พวกที่อยากแสดงจึงอยากจะเสริม

ว่า คนที่เรียนด้านนี้ถ้าจะให้ดีควรจะ

แสดงได้ด้วย เพราะงานในสาขานี้เป็น

ทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งหากได้มีความ

สามารถเฉพาะตัวที่เป็นพรสวรรค์มา

ดั้งเดิม ผสมเข้ากับการเรียนรู้แล้วก็จะ

ทำให้ดีมากขึ้นไปอีก

■ ผู้ที่เรียนทางนี้ควรจะมี ความ

สามารถเฉพาะตัวด้วยก็ยิ่งดี อย่าง

ที่กล่าวแล้วนั้นบางคนอาจจะไม่มี

หรือไม่ทราบวาทันที จึงอยากทราบ

ว่างานด้านใดในการทำงานโทรทัศน์

ที่อาศัยความสามารถที่ว่านี้บ้าง

: ที่เห็นได้ชัดในขณะนี้ก็คือ งานด้าน

การแสดง งานด้านผลิตรายการและ

เขียนบทที่เรียกว่า Producer และ

Scriptwriter

คนที่ทำหน้าที่ Producer ที่

เรียกกันไปต่าง ๆ เช่น ผู้ผลิตบ้าง ผู้จัด

บ้างหรือผู้อำนวยการผลิตรายการบ้าง

Scriptwriter หรือผู้เขียน

และ

ของรายการ รวมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ ที่

ดึงดูดใจผู้ชมได้

คนที่ไม่คิดว่าตนมีความสามารถ

เฉพาะตัวก็อาจฝึกฝนได้ เนื่องจากวิชา

การดำเนินนี้ต้องมีทั้งทฤษฎีและการฝึก

ปฏิบัติควบคู่กันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในสถาบันที่มีห้องปฏิบัติการพร้อม

อุปกรณ์ที่จะฝึกอย่างจริงจังได้ ก็จะเอื้อ

ต่อการสร้างความรู้ความชำนาญให้แก่

ผู้ศึกษาได้เป็นอย่างดี

■ บางครั้งมีผู้เข้าใจสับสนใน

บทบาทและหน้าที่ของ Producer

และ Director กรุณาชี้แจงให้

ทราบด้วย

เวลานี้เทคนิคในการผลิตรายการ

เปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น ในการถ่าย

ทำละครโทรทัศน์เดี๋ยวนี้ทำเป็น shot

แล้วใช้ตัดต่อคล้ายกับภาพยนตร์ไปแล้ว

ผู้มีบทบาทมากกลายเป็นผู้กำกับการ

แสดงไป ไม่ใช่ TV Director ที่เป็น

ผู้กำกับรายการ ส่วน Producer นั้น

ที่เรายังต้องการ

เปรียบเหมือนผู้อำนวยการสร้างภาพ-

ยนตร์ มีบทบาทเด่นชัด กำหนดตัวแสดงและงบประมาณ เลือกหาเรื่องคือ เหมือนคนคิดสูตรอาหารนั้นมาสักอย่างหนึ่งว่าทำอะไร มีส่วนผสมอะไรบ้าง แล้วนำมาผสมกันให้พอควร แม้ครัว คือ Director ประงให้ แบ่งหน้าที่กันอย่างนี้

■ เมื่อพูดถึงงานในหน้าที่แล้ว จะขอล่าถึงคุณสมบัติส่วนตัวของนักนิเทศศาสตร์สาขาโทรทัศน์บ้างว่าควรเป็นอย่างไร

รู้ลึกว่าเดกรุ่นหลัง ๆ นี้มีความมั่นใจในตัวเองค่อนข้างสูงในบางกรณีก็สูงมากจนเกินไป และในบางกรณีเน้นเรื่องนี้กันเกินขนาด ทุกอาชีพต้องการความอบอุ่น ความรู้จักประมาณตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานประชาสัมพันธ์ หลักที่สำคัญต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีคุณธรรม ตรงต่อเวลา รู้จักกาลเทศะ รู้จักเข้ากับคน ผ่อนหนักผ่อนเบา ซึ่งก็คือ หลักมนุษยสัมพันธ์นั่นเอง ความอวดดีไม่มีประโยชน์อะไรเลย บุคลิกภาพก็เป็นเรื่องสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ฝึกกันได้ ที่จริงแล้วคนที่ได้มีโอกาสเรียนนิเทศศาสตร์ผ่านการทดสอบมาแล้วก็ถือว่ามีความประพฤติดีอยู่แล้วในการรับศาสตร์และศิลปศาสตร์นี้ แล้วเพิ่มคุณสมบัติที่พูดมาแล้วเข้าไปในตัว ก็เชื่อว่าจะเป็นนิเทศศาสตร์บัณฑิตที่เพียบพร้อมได้

■ บัณฑิตนิเทศศาสตร์ที่จบออกไปอยู่ในวงการโทรทัศน์ปัจจุบัน เป็นที่พอใจของวงการหรือไม่เพียงใด? : ก็เป็นที่พอใจ เพราะบริษัทผู้ผลิตหรือ

“...จะเห็นว่าพวกที่ทำงานโทรทัศน์ได้ปรากฏตัวหน้าจอมีชื่อเสียงในฐานะดาราบ้าง นักข่าวบ้าง นักสัมภาษณ์บ้างคือ เรียกว่ามีสีสันมากขึ้น นี่ก็น่าจะเป็นจุดดึงดูดอันหนึ่งอยากมีชื่อเสียงจึงมาเลือกเรียน...”

Production House ต่าง ๆ ได้อาศัยอยู่ เขาก็ใช้ได้ แต่ตามบริษัทห้างร้านที่รับคนจบทางโทรทัศน์โดยตรงจะมีไม่มากนัก ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่างานโฆษณาประชาสัมพันธ์นั้น บริษัทที่จะเลือกคนเข้าไปเขาไม่ค่อยสนใจว่าจบนิเทศศาสตร์หรือไม่ เขาดูตรงที่มีบุคลิกดี มีความสามารถที่เขาต้องการ พูดจาดี มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความรู้พื้นฐานด้านนี้ก็พอ คนที่จบโทรทัศน์มาโดยตรงก็มักจะไต่เต้าในบริษัทผู้ผลิตหรือตามสถานีโทรทัศน์มากกว่า

■ โดยภาพรวมแล้ว บัณฑิตนิเทศศาสตร์สาขาโทรทัศน์นับว่าเป็นที่ต้องการในวงการธุรกิจหรือไม่ : วิชานิเทศศาสตร์เข้าไปถึงการตลาด การโฆษณา ที่ปรับทิศทางให้สามารถไปปรับใช้วงการธุรกิจหรือที่เรียกกันว่า

นิเทศศาสตร์ธุรกิจนั้นมีความสำคัญในการส่งเสริมการขาย โทรทัศน์เป็นสื่อหนึ่งที่นำมาใช้เพื่อการนี้ อย่าลืมว่านิเทศศาสตร์ที่เป็นตัววิชาคือ โฆษณาประชาสัมพันธ์ การขีดเขียน นอกนั้นเป็นสื่อคือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การเรียนด้านนี้จึงขอให้เน้นการเขียนกับการพูด แต่ในการปฏิบัติตัวขอให้นับหลักการประชาสัมพันธ์คือ มนุษย์สัมพันธ์ให้มากที่สุด ขอให้รู้จักเขียนให้เป็น เขียนให้ดี พูดให้เป็น พูดให้ดี รู้จักมี มนุษย์สัมพันธ์ ถ้าบัณฑิตนิเทศศาสตร์ทุกคนมีหลักอย่างนี้แล้วไม่ต้องกลัว วงการธุรกิจทั่วไปและวงการโทรทัศน์ยังคงจะต้องการท่านอยู่เสมอ ■

อุฟาร เนื่องจำนงค์

สำคัญของรายการ ถ้าเช่นนั้นเป็น
การสำคัญตนผิด พิจารณาต้องให้
ความสำคัญกับแขกที่เชิญมาร่วม
รายการต้องถือว่าแขกรับเชิญนั้น
มีความสำคัญมากกว่าคนอื่น หรือผู้ที่
เข้าร่วมรายการนั้นเราต้องให้เกียรติ
เปรียบเสมือน “พระเอก นางเอก”
ของรายการ ส่วนตัวเองที่เป็น
พิธีกรนั้นเป็นแต่เพียง “ผู้ประกอบ
รายการ” ที่ดำเนินรายการเป็นไป
ด้วยความเรียบร้อย

■ เกี่ยวกับเรื่องความตรงต่อเวลาของ
บัณฑิตนิเทศศาสตร์ในปัจจุบัน
: เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่บัณฑิตนิเทศ
ศาสตร์ควรท่องจำให้ขึ้นใจ เพราะ
เวลาทุกวินาทีมีค่าเป็นเงินเป็นทอง
ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นวิทยุหรือโทร
ทัศน์ก็ตาม อย่างรายการละครหลัง
ข่าว 3 ทุ่ม ค่าโฆษณาเวลาที่ละ
1 แชนบาท 1 นาทีต่อ 1 ครั้ง ฉะนั้น
การที่จะก้าวมาเป็นนักนิเทศศาสตร์
แล้วไม่รู้จักรักษาเวลา ไม่ตรงต่อ
เวลา ถือว่าเป็นการด้อยสมรรถภาพ
เป็นอย่างยิ่ง

■ จะมีวิธีการแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร?
: ต้องให้เยาวชนรุ่นหลังได้เข้าใจใน
การรักษาเวลา ส่วนใหญ่ถ้าเป็นผู้
ผลิตรายการแล้วปัญหานี้จะไม่มี
จะเกิดขึ้นกับนักแสดงเสียมาก ถ้า
ยังเป็นดาราสำคัญ ๆ แล้ว จะมอง
คุณค่าของเวลาของตนเองสำคัญ
มากกว่าเวลาของผู้ผลิตรายการซึ่ง

ต้องออกค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน
มาก เรื่องเหล่านี้เราต้องฝึกคน
รุ่นหลังขึ้นมา ส่วนคนรุ่นที่พ้นวัยไป
แล้วเรคงดึงเขายาก ก็ต้องปล่อย
ไปแล้วหันมาเอาใจใส่ฝึกฝนคนรุ่น
หลังให้ดีขึ้นแทน

■ ในวงการวิทยุกระจายเสียงสังเกต

“...วงการวิทยุ โทรทัศน์ มันมีประต
ปิดกันอยู่มากพอสมควรสำหรับคน
ใหม่ที่จะก้าวเข้าไป เขาเรียนมาเขาก็
อยากก้าวเข้าไป แต่หนทางที่เขาจะ
เดินไปนั้นบางครั้งมันไม่ราบเรียบ
นัก...”

ว่า ผู้ที่จบด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง
เข้ามาทำงานในวงการนี้ ไม่มาก
อย่างที่ควรจะเป็น ทำไม่จึงเป็น
เช่นนั้น
: เหตุที่เป็นเช่นนั้น เพราะว่าคนที่ได้
ศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์นั้น
บางครั้งก็มีงานแขนงอื่นรอรับอยู่
ที่มีรายได้ดีกว่า ดังนั้นคนที่จะได้ไป

ผลิตตรายการวิทยุ หรือโทรทัศน์บาง
คนถ้าเมื่อไม่มีพื้นฐานหรือไม่มี
ใครส่งเสริมอยู่เบื้องหลังก็มักจะก้าว
เข้าไปได้ยาก เพราะวงการวิทยุ
โทรทัศน์ มันมีประตูปิดกันอยู่มาก
พอสมควรสำหรับคนใหม่ที่จะก้าว
เข้าไป เขาเรียนมาเขาก็อยากก้าว
เข้าไป แต่หนทางที่เขาจะเดินไปนั้น
บางครั้งมันไม่ราบเรียบนักที่จะเดิน

เข้าไป เพราะฉะนั้นเขาก็ต้องหา
ทางที่มันสะดวกและง่ายกว่าที่จะ
ก้าวเข้าไปในวงการวิชาชีพนี้
ผมคิดว่าโดยส่วนตัวแล้วใน
เมื่อเขาเรียนทางด้านนิเทศศาสตร์
สาขาวิทยุ เขาก็อยากทำงานใน
ด้านนี้ แต่ประตูที่จะเปิดรับนั้น
บางครั้งมันค่อนข้างแคบ เพราะมัน

เป็น Family System เสียเยอะ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ มันอยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูง กลุ่มครอบครัว เพราะฉะนั้นถ้าคนที่เข้ากับครอบครัวเขาได้ก็คือ คนที่จะร่วมงานกับเขาได้ แต่ผู้สำเร็จปริญญาส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาวไฟแรง จึงเป็นเรื่องที่ลำบากเหมือนกันในการพยายามปรับตัว ถ้าปรับตัวเข้าไปได้ก็สบาย

■ ช่วยชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาในการเข้าไปทำงานในด้านวิทยุโทรทัศน์

การที่จะเข้าไปถึงงานด้านนี้โดยตรงนั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดคือ หาคคนที่เรารู้จักคุ้นเคยที่ประกอบอาชีพด้านนี้อยู่ก่อนเป็นบันไดให้เรา แต่ตัวเราคิดว่าเราจะก้าวไปด้วยตนเองเพราะถือว่าจบปริญญารู้สึกว่าจะถูกปิดกั้นมากกว่างานแขนงอื่น เพราะงานวิทยุ โทรทัศน์ เป็นงานที่รายได้ค่อนข้างดี มีชื่อเสียงได้รวดเร็ว ใครก็อยากจะทำเข้าไป

■ คิดเห็นอย่างไรกับ "กิลเลสซัน วันละเพลง"

มันเพิ่งมาในยุคหลังนี่เอง เพราะมีการรับจ้างเปิดเพลงออกอากาศกัน ซึ่งมันเกี่ยวกับการทุ่มโปรโมทขายเทปของบริษัทผู้ผลิต โดยการทุ่มซื้อเวลา ซื้อตัวดีเจ ซื้อคิวในการเปิดเพลง เพื่อให้เพลงติดหูคนฟัง แล้วก็กลายเป็นเพลงได้รับความนิยม บริษัทผู้ผลิตก็สามารถขายเทปได้มาก ผลกำไรตามมาทีมนั่นขึ้น อย่างไรก็ตาม การซื้อคิวเพลง

ก็เป็นเฉพาะรายการเพลงไทยโดยเฉพาะเพลงไทยสากลเท่านั้น

■ ในการออกอากาศของวิทยุกระจายเสียง ทำไมจึงมีสัดส่วนของรายการสาขาความรู้ น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายการเพลง

เพราะทางสถานีฯ ขาดความรับผิดชอบในด้านคุณภาพของรายการที่ออกไปสู่คนฟังทางสถานีฯ คิดแต่เพียงว่ามีเงินมาจ่ายให้สถานีฯ เธอจะจัดรายการอะไรฉันไม่แคร์ ถ้าสถานีฯ รู้จักวาง Format รายการให้มันเหมาะสมแล้ว มันก็จะเป็นประโยชน์แต่เมื่อมองสถานีฯ แทบทุกแห่งเขาคำนึงผลประโยชน์จากการขายเวลา ไม่ได้คำนึงผลประโยชน์ของผู้ผลิตรายการที่จะมาผลิตรายการดี ๆ ให้เพราะถ้าเราสังเกตกันดี ๆ จะพบว่ารายการดี ๆ สำหรับเด็กหรือแม่บ้าน มักจะหา Sponsor ไม่ได้ เมื่อหาไม่ได้มันก็อยู่ไม่ได้เป็นธรรมดา แต่เรื่องเพลงมันกลายเป็นธุรกิจไปแล้ว จึงนำคำนึงว่าเราน่าจะ Support รายการดี ๆ บ้าง เพื่อยกระดับผู้ฟังให้ดีขึ้น ไม่คิดแต่มุ่งขายสินค้าอย่างเดียว

■ คิดว่าบัณฑิตนิเทศศาสตร์ควรมีทักษะพิเศษเพิ่มเติมอะไรบ้าง นอกเหนือจากที่เรียนมาในแขนงงานด้านวิทยุ โทรทัศน์

ในแขนงงานด้านนี้ สถานีฯ เขาวางรากฐานในลักษณะของการแยกหน่วยงานกันออกไป แม้ได้กนิเทศศาสตร์จะมีความรู้ด้าน Technical

ก็ตามแต่ ถ้าจะลงไปแต่งงานของฝ่ายช่างเทคนิค จะไม่ยอมให้เราไปทำ มักจะอ้างว่าเดียวเครื่องมือจะเสียบ้าง ทำนองนี้อีกทั้งเครื่องมือ เครื่องมือ มันเปลี่ยนไปเร็วมาก จึงเป็นเรื่องยากที่เด็กเราจะไป Touch งานทั้ง 2 ด้าน แต่มันก็ใช้เวลา ผมคิดว่าในอนาคตโอกาสจะเปิดกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะถ้าทบวงมหาวิทยาลัยเพิ่มหลักสูตรด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องมือเข้าไป

■ คิดว่าบัณฑิตนิเทศศาสตร์ที่จบจากมหาวิทยาลัยของรัฐกับมหาวิทยาลัยของเอกชนมีความแตกต่างกันอย่างไร

แน่นอน มันย่อมมีความแตกต่างกันในลักษณะที่ว่าอะไรก็แล้วแต่ถ้าเป็นของรัฐมักจะเป็นที่ยอมรับในวงการราชการทั่วไป อีกทั้งคนภายนอกมองว่ามหาวิทยาลัยของรัฐมีอายุมานานเก่าแก่กว่าจึงมีความรู้ ประสบการณ์มากกว่ามหาวิทยาลัยของเอกชน จึงคิดว่ามีคุณภาพดีกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ฉะนั้นผมจึงเน้นนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยของเอกชนว่าให้เขามีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตนให้มากเพื่อที่เขามีโอกาสในการทำงานเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ นั่นแหละที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เรามีโอกาสเหนือเขาได้ ส่วนเรื่องความรู้ ความสามารถนั้นต้องค่อย ๆ สะสมประสบการณ์กันไป เรียนรู้สภาพของงานเราอย่าไปยึดถือว่าเราเรียน

มาอย่างนี้จะต้องทำตามแนวที่เรียน
มา มันลำบากในการปรับเข้ากับ
ระบบทำงานภายนอก

■ **กับกรณีใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกาศฯ
มีความจำเป็นต่อวิชาชีพด้านนี้มาก
หรือไม่**

ก็มีความจำเป็นนะแต่ต้องอย่าลืม
ว่า การสอบใบอนุญาตให้เป็นผู้
ประกาศฯ ก็เหมือนกับการสอบ
ใบขับขี่ ซึ่งบางครั้งมันก็ดูไม่ทั่ว
ถึงหรืออาจมีการปลอม การซื้อใบผู้
ประกาศฯ กันได้ แต่ผู้มีใบผู้ประ-
กาศฯ ก็ไม่จำเป็นว่าต้องได้จัด
รายการเสมอไปถ้าตนเองไม่เก่งจริง

■ **ในวงการวิทยุกระจายเสียง คิดว่า :
ในส่วนใดที่ยังขาดบุคลากรชำนาญ
การด้านนี้**
อยู่
เมืองไทยเรานั้นยังขาดสถานี
ประเภท Network ที่สมบูรณ์
สถานี Network ที่สมบูรณ์ คือ

สถานีที่ถ่ายทอดนั้นสามารถผลิต
รายการที่เป็นของตนเองได้ เช่นที่
เชียงใหม่ ขอนแก่น ลำปาง นอก
จากจะเป็นสถานีที่ถ่ายทอด
สัญญาณจากสถานีแม่แล้ว ยัง
สามารถผลิตรายการเพื่อคนท้องถิ่น
นั้นได้ด้วย เพราะฉะนั้นก็ต้องอาศัย
บุคลากรด้านนี้เทศศาสตร์เข้าไป
เสริม เพราะเวลานี้รายได้ขาดบุคลา-
กรด้านนี้มากโดยเฉพาะต่าง :
จังหวัด

■ **อยากให้ช่วยวิเคราะห์แนวโน้มของ
ทิศทางวงการธุรกิจด้านวิทยุกระ-
จ่ายเสียงในอนาคต**

ถ้าเมื่อ TV เข้ามามีบทบาทมาก
แล้ว วิทยุกระจายเสียงก็จะลด
บทบาทลงไปแต่ก็สามารถปรับตัว
ให้เป็นที่สนใจของคนฟังได้ โดย
อาจใช้ในงานพิเศษเช่น ข่าว
จราจร หรือแบ่งประเภทรายการ

ให้มันแน่นอนไปเลยว่า รายการนี้
จะเปิดแต่เพลง Classic อย่าง
เดียวหรือเปิดเพลง Pop อย่างเดียว
เพื่อดึงกลุ่มคนฟังให้เป็นระบบชัด
เจนมากกว่าด้านนี้ ซึ่งจัดรายการ
เพลงปนกันไปหมด

■ **คิดว่าบัณฑิตนิเทศศาสตร์ที่จบทาง
ด้านวิทยุ โทรทัศน์จะต้องมีการ
ปรับตัวลักษณะใดในอนาคต**
ต้องอาศัยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใน
การก้าวล้ำไปสู่เทคโนโลยีในการ
ผลิตรายการพุดง่าย ๆ คือ ให้
เป็นงานทั้งฝ่ายช่างเทคนิคด้วย
บัณฑิตนิเทศศาสตร์ก็จะมีคุณค่า
เพิ่มขึ้นนอกจากนั้น พื้นฐานความรู้
ที่ร่ำเรียนมา และความสุภาพ อ่อน-
น้อม ถ่อมตน เข้ากับคนได้ทุกระดับ
ก็เป็นสิ่งสำคัญที่บัณฑิตนิเทศ-
ศาสตร์ทุกคนไม่ควรลืม ■

พงษ์ศักดิ์ พยัมิเชียร

คุยกับใครแล้วรู้เรื่อง ฉลาดหรือเปล่า
ไม่ใช่เขาพูดอะไรมา ไม่รู้เรื่องเลย ใจ
ทุกอย่าง ถ้าเขาถามอะไรมา ตอบได้
เป็นส่วนใหญ่หรือเปล่า ถ้าตอบได้ส่วน
ใหญ่ หมายความว่าอย่างน้อยรู้เรื่อง
หรือว่าไปหาคำตอบมาให้ได้ คนฉลาด
นี้ไม่ได้หมายความว่าไอคิวสูง ไอคิวมันไม่
แตกต่างกันเท่าไร ถ้าเป็นคนที่ไม่เคยถาม
อะไรเลย ไม่เคยคิดอะไรเลย ไม่เคย
ตอบอะไรเลยคือ จบออกมาแล้วไม่
มีความแตกต่างระหว่างการเป็นบัณฑิต

กับการที่จบม.6 ไม่มีความแตกต่างจาก
คนทั่ว ๆ ไปก็ไม่มีประโยชน์ บางคน
อาจจะบอกว่าอ่านหนังสือมาทั้งเล่ม
แต่ถามอะไรมาบอกว่าไม่รู้เรื่องเลย
ก็ไม่มีประโยชน์ให้อ่านเป็นร้อยเล่มพัน
เล่มก็ไม่มีประโยชน์ เพราะไม่รู้วิธีว่ามัน
อยู่ตรงไหน บัณฑิตนิเทศศาสตร์ ก็
เหมือนกับบัณฑิตสาขาวิชาอื่น เพราะ
คณะนี้มีโอกาสมาก จังหวะ โอกาส
ของสาขานี้มีสูง แต่ถ้าบัณฑิตที่จบออก
ไปแล้ว จะอาศัยโอกาสของสาขานี้

แต่ความสามารถไม่ถึง เพียงแต่ว่ามี
ปริญญามันก็ไม่มีประโยชน์ เพราะว่า
งานทางด้านนี้มันต้องมีปริญญา
งานทางด้านนี้มันต้องการคนที่มีความ
สามารถ มันต้องการสิ่งที่อยู่ในคนที่ได้
ใบปริญญาใบนั้นว่า มีคุณค่ามีคุณสมบัติพอ
เป็นที่รับรองตามความต้องการ
ของเขา มีคนเป็นจำนวนมากที่ผิดหวัง
กับบัณฑิตนิเทศศาสตร์ เพราะเขา
ไม่ออกมาตามที่ควรจะเป็น แต่ก็มี
บัณฑิตนิเทศศาสตร์จำนวนมากที่เขา

ประสบผลสำเร็จมากด้วย แต่มันมีช่องว่างที่ว่าง ถ้าคุณสมบัติของผู้จบทางนิเทศศาสตร์หรือวารสารศาสตร์มันไม่ถึง ก็เกิดช่องว่างอันหนึ่งให้กับบัณฑิตสาขาอื่นก่อน เพราะบัณฑิตสาขาอื่นเขาก็มีคุณสมบัติที่จะทำได้เหมือนกัน เหมือนกับนิเทศศาสตร์ที่ไปทำในสาขาอื่นก็มีมาก ปัญหามันอยู่ที่ว่า บัณฑิตทางด้านอื่นเขาจะทำงานทางด้านนิเทศศาสตร์ได้ดีกว่าผู้ที่จบสาขานี้โดยตรง ผมว่าเด็กที่มาเรียนนิเทศศาสตร์นี้ส่วนหนึ่งก็มีคุณสมบัติดีพอ แต่ก็มีอีกพวกหนึ่งที่เข้ามาตามแฟชั่น เพราะเพื่อนกันเข้ามา มันก็เลยไม่มีคุณภาพ

■ แล้วคุณภาพของบัณฑิตที่จบออกมาเท่าที่ผ่านมาในปัจจุบันคิดว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพแค่ไหน? ไม่มีอะ คุณภาพของบัณฑิตบ้านเราไม่เป็นที่พอใจมาตั้งนานแล้ว เพราะสภาพของบัณฑิตที่ออกมานั้นอันแรกเลย คือไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะเป็นบัณฑิต บัณฑิตไม่มีความเป็นบัณฑิต คือไม่มีความเป็นผู้รู้ และไม่มีความเป็นผู้ใฝ่รู้ อาจจะรู้ก็ได้ ไม่เป็นไร แต่ต้องใฝ่รู้ ใฝ่รู้ในสาขาวิชาของตนเองและสนใจในสาขาวิชานั้น ไม่ใช่จบเป็นบัณฑิต มีปริญญาในศาสตร์บัณฑิตไปหนึ่ง ก็ถือว่าเป็นนักนิเทศศาสตร์ มันไม่ใช่ เพราะความจริง คนอื่นอาจจะจะเป็นนักนิเทศศาสตร์ได้ โดยไม่ต้องจบนิเทศศาสตร์หรือวารสารศาสตร์มาก็ได้ ถ้าเขาสนใจที่จะอ่านตำราหรืออ่านตำราเล่มเดียวที่เขาเรียนกัน หรือสนใจหาข้อมูลมากขึ้น สิ่งสำคัญก็

“...เพราะว่างานในขณะนี้ เป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร เป็นโลกของการทำความเข้าใจ คนที่จะชนะการแข่งขันได้ต้องเป็นคนที่มีข้อมูลข่าวสารมากกว่าคนอื่นเขา แล้วก็ใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นได้...”

คือ คนที่เรียนทางนิเทศศาสตร์ หรือบัณฑิตนิเทศศาสตร์จะต้องสร้างความรู้ของตนให้มากกว่าที่ทางมหาวิทยาลัยให้ เพราะนอกจากจะต้องแข่งขันกับผู้จบสาขาวิชานิเทศศาสตร์ด้วยกันเองแล้ว ยังต้องแข่งขันกับผู้มาจากสาขาวิชาอื่นด้วย

■ สำหรับตรงจุดนี้ ในฐานะผู้บริหารซึ่งสัมผัสกับบัณฑิตนิเทศศาสตร์โดยตรง เป็นส่วนใหญ่แล้วคิดว่าเป็นอย่างไร?

ผมไม่ติดใจนะอะว่า พบกันตอนแรกเขาเป็นอย่างไร แต่ถ้าเขาพร้อมที่จะพัฒนา เขาก็จะเรียนรู้ คนเราอาจจะผัดผ่อนนิดหน่อยว่าเขาควรจะรู้อะไรมามากกว่านี้หน่อย แต่ก็ได้หวังว่าเขาจะต้องรู้อะไรมากมาย แต่เขาต้องพร้อมที่จะเรียนรู้และเขาต้องฝึกตัวเขาเอง จบ

เป็นบัณฑิตมาผมก็หวังว่าเขาจะมีถึงบรรจุความรู้สมกับที่เขาจบออกมา ก็ถึงก็แล้วแต่ บางคนความรู้ไม่ได้เต็มที่ ยังมีถึงอยู่ อันนี้มันเติมกันได้ถ้าเขาตั้งใจจะเติม คือเขาอาจจะเติมมาไม่มากพอ หรืออาจจะอยู่ในที่ที่ไม่มีความรู้ให้ใส่ก็แล้วแต่ อย่างน้อยเขายังมีอะไรบรรจุอยู่ในถึง แต่ถ้ามีบัณฑิตจบใหม่มานั่งคุย ความรู้ก็ไม่มีแต่อ้างว่ามีไม่มีถึงอะไรสักอย่าง โอ้อ้อจ้งนี้มันก็เหนื่อย เขาอาจจะคุยว่ามีถึงตั้งหลายร้อยพันแต่เขาพิสูจน์ไม่ได้เพราะมันขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการทำงาน ความพร้อมที่จะเรียนรู้ ที่จะปรับปรุงตนเอง ถ้าเขาพร้อมมาบ้างแล้ว เขาก็มีโอกาสมากกว่าคนอื่น เราจะมองเห็นชัดเจน ทุกวันนี้คนที่มานั่งปรับทุกข์กันเรื่อง จะหาคนมาทำงาน ไม่ใช่เฉพาะผม

ทุกสาขา ปรับทุกข์กันช่วยหาคนมาทำงานหน่อยได้ไหมเงินเดือน 3-4 หมื่นไม่มี ไม่มีคนมีคุณภาพ มาตรฐานพอ

■ อาจารย์พอจะแนะนำอะไรบ้างคะ ในการสร้างเสริมพัฒนาบัณฑิต

ที่มันมีอยู่แล้วก็ว่า โอเคนะ ขอให้ได้เรียนจริง รู้จริง ขอให้มี ส. จ. ป. ล. ให้มันได้ไปสักอัน เพราะถ้าตั้งใจจริง สนใจเรียนแล้วมันเข้าไปเอง มันไม่ได้เรียนตามเวลา ถ้าไปต่างประเทศจะรู้เขาต้องเสียเงินไปเรียนแพง ๆ บางคนเสียเงินไปนั่งฟังเฉย ๆ เพื่อจะเอาความรู้ แต่ที่นี้ไม่เห็นคุณค่า อย่างถามว่าจะต้องเพิ่มอะไร เอาที่มีอยู่ให้ดีเสียก่อน

■ สำหรับผู้ที่สนใจทางด้านหนังสือพิมพ์ อาจารย์คิดว่าเขาควรจะมีมุมมองในด้านใดบ้าง?

ที่มันพื้น ๆ ให้มันได้ก่อน พวกที่สนใจทางด้านหนังสือพิมพ์ เขาจะมีอะไรพิเศษของเขาอยู่อันหนึ่ง เขาถึงสนใจถึงมาเรียนในสาขานี้ เขาต้องอ่านหนังสือ ชอบเขียนหนังสือ ชอบอะไรที่มันเกี่ยวข้องกับขีด ๆ เขียน ๆ ต้องเป็นนักอ่าน นักเขียน ต้องมีความรู้มากพอที่จะเขียน

■ แนวโน้มคนที่จบในสาขาวิชาชีพนี้จะเพิ่มสูงขึ้นมาก ในอนาคตจะมีผลกระทบอย่างไร?

มีสูง เขาก็หวังสูง เขาก็วาดหวังว่าคนที่จบสาขานี้มาแล้ว สามารถที่จะทำโน่น ทำนี้ได้ หรืออย่างน้อยก็เรียนรู้ได้เร็วขึ้นจากการปฏิบัติงานจริง แต่ไม่ใช่ว่าทำงานมาแล้ว 5 ปี 10 ปี ไม่มีอะไรพัฒนาเลยจากเด็ก จบ ม.8 ม.6 ตอนนี

มันเป็นสาขาที่คนสนใจอยู่แล้ว เหมือนกันกับคนที่จบทางด้านโรงแรม จบออกมาคนแย่งกันจะตายก็เหมือนกัน อยู่แต่ว่า มีความสามารถแค่ไหน คนที่จบมาด้านนี้ ทุกคนมีความสามารถทำงานโรงแรมได้ไหม วงการนี้ก็เหมือนกัน ด้านนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์ คนที่จบออกมาคุณภาพดีพอหรือเปล่านั้น เพราะถ้ารับพวกกระเจอก ๆ ไปแล้ว ก็ต้องนั่งเสียเวลาอีก แล้วจะเสียเวลาไปทำไม ขณะนี้ งานเขาต้องการคนอยู่แล้ว ไม่มีเขาก็ก็นำจากที่อื่น จากสาขาอื่น ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งบอกว่าไม่มีงานทำ อีกฝ่ายหนึ่งบอกว่า หากคนทำงานไม่ได้ ก็แสดงว่า มันมีอะไรขาดกันอยู่ แสดงว่าระบบการเรียนการสอน มันแย ระบบการผลิตคนขึ้นมาทำงานมันแย มันต้องหาคนมาทำงาน หากคนที่มีความสามารถมาทำงาน ต้องมานั่งวัดว่าไอ้ปริญญาบัตรจากที่นั่น ที่นี้มา มันสมกับรูปปริญญาหรือเปล่า ถ้าทุกมหาวิทยาลัยสร้างให้ได้มาตรฐาน ผมก็จะได้ไม่ต้องเสียเวลามานั่งทดลองงาน คือ ทำต้องทำให้ได้มาตรฐานออกมา ปีหนึ่ง 500 คน มันจบออกมา 2 คน ก็ให้มันรู้ไป

■ อาจารย์พยายามจะบอกว่า มหาวิทยาลัยควรจะเคี่ยวเข็ญเด็กให้มากกว่านี้ มันเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ที่จะประสิทธิ์ประสาทวิชา ไปปริญญา มีความเข้าใจ มีความประทับใจได้ บัณฑิตที่ออกมานั้นรับรองได้แค่ไหน ผม ไม่ได้ให้รับผิดชอบความประพฤติของ คน อันนี้มันรับรองไม่ได้ ไปรับรองนี้ ความประทับใจอะไรก็แล้วแต่ ให้เขารู้จัก ไม่ได้บอกว่าคนนี้เขินดำน ขาด่วน มัน ตัวเขาเอง วิธีสื่อสาร สร้างความเข้าใจ

อยู่ที่อะไรข้างใน ไม่รู้แหละ มันดูออก บางทีผมสัมภาษณ์ มันไม่มีอะไรออกมาเลย บางครั้งเกิดความสงสัยว่า มันได้มาอย่างไร อันนี้ไปซื้อมาหรือเปล่า ไปยืมของน้องมาหรืออย่างไร คุณค่าของบัณฑิตอยู่ที่ว่า มันมีเท่ากับใบที่รับรองมามากน้อยแค่ไหน บางคนติดอ่าง แต่สมองปราดเปรื่อง มันก็ไม่ยุติธรรมสำหรับเขาเหมือนกัน เมื่อมาทำมาดูลแล้วมันบอกได้ บางคนเป็นบัณฑิต ถือนางสีสุภาพหวานนิกก็ไม่ได้ ผมถึงบอกไป 100 คน จบมาสัก 2 คนก็ยังดี เด็กจบมาเยอะ โอกาสมีแต่โอกาสที่เขาจะถูกถูกก็มีเยอะ เหมือนคนไปซื้อปริญญาหมอมมาใบหนึ่งแล้วคุณฝึกปฏิบัติไม่ได้ก็ไม่มีประโยชน์

■ ในวงการธุรกิจปัจจุบันนี้ บัณฑิตที่จบทางด้านนิเทศศาสตร์สามารถสนองตอบให้แก่ภาคธุรกิจได้มากน้อยแค่ไหน

ได้เยอะ เพราะว่างานในขณะนี้ เป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร เป็นโลกของการทำความเข้าใจคนที่จะชนะการแข่งขันได้ก็ต้องเป็นคนที่มีข้อมูลข่าวสารมากกว่าคนอื่นเขา และก็ใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นได้ การที่บริษัทไหนจะขายสินค้าและบริการ จะมีคนให้บริการมากน้อยแค่ไหน ก็หมายถึงว่ามีคนทำความเข้าใจและสามารถให้คนอื่นเขา มีความเข้าใจ มีความประทับใจได้ มาก เพราะฉะนั้น วิธีการให้ข้อมูลข่าวสารจึงถูกนำมาใช้ หรือการสร้าง

ให้เขารู้จักสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ ทั้งนั้น อย่าว่าแต่ทำในรูปบริษัทเลย มันก็ใช้ได้ตลอด ซึ่งหมายถึงว่า จะต้อง มนุษย์สัมพันธ์ อะไรก็แล้วแต่ มันอยู่ที่ แม้แต่ขายที่สักแปลงขบวนการก็ต้อง เป็นบัณฑิตที่เป็นบัณฑิต ■

ทุกขบวนการอยู่ตรงนั้น ตั้งแต่ไม่จัมพ์ฟัน อยู่ตรงนั้น ทุกอย่างต้องเกี่ยวข้องกับการ ยันเรือรบ ต้องเกี่ยวข้องกับการสื่อสาร สื่อสาร อะไรก็ตามที่สามารถประยุกต์ได้

บรรจง โกศลวัฒน์

เพราะบางคนจบออกมาอยากทำงานผูก เนคไทก็เลยลำบาก ก็อย่างที่เราว่าเวลา ถ่ายทำภาพยนตร์พอถึงเวลาผมก็ต้อง ชนปัญหาลูกเดียว ถ่ายหนึ่ง 24 ชม. ก็ต้องยืนกำกับให้ได้ สิ่งเหล่านี้บัณฑิต พร้อมหรือเปล่า เพราะไม่ว่าอย่างไรงาน ก็มีรออยู่ แต่บัณฑิตจะต้องรู้จักปรับตัวเองให้ได้ เพราะอุตสาหกรรมภาพยนตร์มันเป็นของจริง ไม่ใช่เครื่องทดลอง ฉะนั้นในวงการนี้ เราถึงไม่คำนึงว่าคุณ เป็นบัณฑิตหรือไม่ คุณจบมาหรือไม่ จบ แต่เขาคำนึงว่าคุณสนองความต้องการให้เขาได้หรือไม่

■ คิดว่าบัณฑิตนิเทศศาสตร์ควรมี คุณสมบัติอะไรบ้าง ในการปรับตัว ให้เข้ากับการทำงานในวงการธุรกิจ ภาพยนตร์

: เด็กต้องมีความเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้าน หนึ่ง-ด้านใด เพื่อที่จะเข้าไปสู่วงการ ภาพยนตร์ โดยส่วนตัวผมมองว่า บัณฑิต จะต้องเก่งทางด้านหนึ่ง-ด้านใด ตัวอย่าง เช่น คุณเก่งด้านใดก็ไปทำหน้าที่นั้น เก่งด้านเขียนบทไปเขียนบท เก่งด้าน ถ่ายภาพก็ไปเป็นตากล้อง อยากจะเป็น ผู้กำกับก็ไปเป็นผู้ช่วยกำกับเขาก่อน

แต่เราต้องยอมรับว่า หลักการของ มหาวิทยาลัยไม่ว่าที่ไหนก็ตาม เขาจะ

ผลิตบัณฑิตจบปริญญาตรีก็อย่าง ที่ รู้ ๆ กันนะว่ามักเดินสวนทางกับความ ต้องการของวงการภาพยนตร์พอสมควร ในฐานะนักวิชาการ ผมตระหนักดีว่า มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องสร้างบัณฑิตที่ มีพื้นความรู้ทางด้านหมวดสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ คณิตศาสตร์ คือ สอนให้ เด็กมีความคิดก่อน แต่อุตสาหกรรม ภาพยนตร์ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ สาขาและต้องการใช้งานคนได้ด้วย ตัว ผมเองก็ยอมรับว่าเวลานั้นไม่เอื้ออำนวย ให้เราได้สร้างผู้เชี่ยวชาญออกไป สำ- หรับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต้องยอม รับว่าเด็กเรียนวิชาพื้นฐานมากเกินไป แล้ว รู้ ๆ มาใช้เวลาอยู่กับผมเพียงปีกว่า ๆ เพราะใจรัก จึงทุ่มเทให้กับงานอย่าง แล้วจะออกไปเป็นผู้กำกับเลย มันได้ แต่มัน มันต่างกันตรงนี้ ดังนั้น ตัวบัณฑิต ยังไง

■ ในตลาดงานภาพยนตร์ไทย ถ้า ให้เลือกกระหว่างบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่จบมาโดยตรงกับคนที่ไม่ได้เรียน มาทางด้านนี้ มีแต่ความชำนาญงาน คิดว่าใครมีโอกาสที่ผู้สร้างเลือกมาก กว่ากัน

: เป็นที่น่าเสียดายว่า กลุ่มผู้สร้าง เลือกประการหลังมากกว่าซึ่งเหตุของ ปัญหานี้ผมคิดว่ามาจาก บัณฑิตที่จบ ไปแล้วค่อนข้างหยิ่งนะ ผมสอนเองก็รู้ เลย ใช้อะไรแล้วมันจะต้องมีผู้ช่วยของ ผู้ช่วย ของผู้ช่วยเข้าไปอีกออกจะสำร่วย เกินไปหน่อย แต่เด็กที่เข้ามาในวงการนี้ โดยไม่ได้เรียนนิเทศศาสตร์มาเขาเข้ามา รู้ ๆ มาใช้เวลาอยู่กับผมเพียงปีกว่า ๆ เพราะใจรัก จึงทุ่มเทให้กับงานอย่าง แล้วจะออกไปเป็นผู้กำกับเลย มันได้ แต่มัน มันต่างกันตรงนี้ ดังนั้น ตัวบัณฑิต เองจะต้องทำความเข้าใจว่า การที่จะ

“...บัณฑิตที่จบไปแล้วค่อนข้างหยิ่ง นะ ผมสอนเองก็รู้เลยใช้อะไรแล้วมัน จะต้องเป็นผู้ช่วยของผู้ช่วยของผู้ช่วย เข้าไปอีก ออกจะสำร่วยเกินไปหน่อย...”

เข้ามาในวงการภาพยนตร์ค่อนข้าง
เหนียว เป็นงานที่ต้องถึงลูกถึงคนมาทำ
กันอย่างเดียวไม่ได้

■ เป็นไปได้ไหมที่บัณฑิตลิ้มไปว่า
ในมหาวิทยาลัยเขาได้เรียนรู้แล้วใน
ด้านทฤษฎี แต่เมื่อออกไปทำงาน

จริง ๆ นั้น เขายังต้องเรียนรู้ในภาค
ปฏิบัติจริงอีก แต่เขาคิดว่าเขาเรียน

รู้หมดแล้วตั้งแต่สมัยอยู่มหาวิทยาลัย
: ผมเห็นด้วยในเรื่องนี้ เพราะที่
เราสอนพวกเขาออกไปนั้นเป็นเพียง
ความรู้กว้าง ๆ แต่ต้องยอมรับอย่างหนึ่ง
ว่า ในระยะยาวนั้นเด็กที่จบมาโดยตรง
เลย แต่ก็ไม่ใช่ว่าฝ่ายอื่นเป็นผู้กำกับ
จะมีอนาคตดีกว่า ถ้าหากเขาชอบทอน
ไม่ได้อย่างคุณเป๊ยก โปสเตอร์ อยู่
สภาพแวดล้อมในช่วงเวลาต้น ๆ ได้
ฝ่ายศิลป์มาก่อน แต่ก็สามารถมาเป็น
และมีอุดมการณ์อยู่บ้าง เขาจะต้อง
ผู้กำกับได้ ดังนั้นคุณจะเริ่มมาจาก
ยอมรับที่เรียนรู้งานไปสักพักหนึ่ง แล้ว
ตำแหน่งงานใดก็ได้ขอให้เป็นคนที่มี
ต่อไปเขาจะไปได้ดี ดีกว่าคนที่ไม่ได้จบ
ใจรัก มีความตั้งใจจริง อดทน แล้ว
มาจากทางด้านนี้เลย เพราะเด็กพวกนี้
โอกาสจะมาหาเอง เพราะในบ้านเรา
จะมี Good Design อยู่ในหัวแล้ว
โอกาสที่จะเป็นผู้กำกับมีมาก เรียกว่า
เพียงแค่เขาต้องผ่านช่วงแรกของการ
มีโอกาสทองมากกว่าบัณฑิตที่จบใน
ทำงานซึ่งเป็นยุควิกฤตของเขาไปได้
อเมริกาเสียอีก เพียงแต่เด็กเขาไม่ค่อย
ถ้าเขาสามารถผ่านยุควิกฤตได้ เขาจะ
จะอดทนรอคอย พอกำลังจะได้เป็นก็
ไปได้ไกล

■ กับปัญหาที่บัณฑิตนิเทศศาสตร์
ที่ต้องการก้าวกระโดด หรือเรียนลัด

นิเทศศาสตร์ทางด้านนี้ก็ยังเปิด
ในวิชาชีพ อาจารย์มีความเห็นอย่างไร
กว้างอยู่มาก

: มันก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ แล้วก็
ครับ ประเทศไทยเราเปิดโอกาสให้คน
ปัญหาที่ใหญ่มาก เนื่องจากวงการ
ได้ได้แต่เป็นผู้กำกับค่อนข้างสูง เพียง
ภาพยนตร์ไทยมันเป็นของจริง แต่แต่ละคนก็ต้องหาหนทางก้าวไปให้
คุณต้องทำงานให้เขาได้จริง เขาจะ
ถึงเป้าหมายของตนเอง เช่น บางคน
จ้างคุณก็ต่อเมื่อคุณทำงานให้เขาได้
อาจจะไปเป็นผู้ช่วยผู้กำกับฯ ให้
นี่เป็นสิ่งหนึ่งที่บัณฑิตที่จบออกไปต้อง
กำกับที่เขาชื่นชอบ อาจจะเป็นอย่างนั้น
คุณเป๊ยก คุณวิจิตร คุณวรุฒิ ผมเองก็

■ ในสาขาด้านภาพยนตร์แล้ว
ส่วนใหญ่เป้าหมายหลักของบัณฑิต
นิเทศศาสตร์คือ การได้เป็นผู้กำกับฯ

อาจารย์คิดว่า การเริ่มต้นงานใน
ตำแหน่งใดที่บัณฑิตจะมีโอกาสได้
พัฒนาตนเองจนเป็นผู้กำกับการ
แสดง

: โดยส่วนตัวผมคิดว่า การเริ่มต้นงาน
จากคนเขียนบทภาพยนตร์จะมีโอกาส
ได้เป็นผู้กำกับได้ใกล้ที่สุด เพราะฉะนั้น

ถ้าคุณได้เริ่มต้นจากการเป็นคนเขียน
บทภาพยนตร์ ก็จะมีโอกาสโดยตรง
ว่า ในระยะยาวนั้นเด็กที่จบมาโดยตรง
เลย แต่ก็ไม่ใช่ว่าฝ่ายอื่นเป็นผู้กำกับ
จะมีอนาคตดีกว่า ถ้าหากเขาชอบทอน
ไม่ได้อย่างคุณเป๊ยก โปสเตอร์ อยู่
สภาพแวดล้อมในช่วงเวลาต้น ๆ ได้
ฝ่ายศิลป์มาก่อน แต่ก็สามารถมาเป็น
และมีอุดมการณ์อยู่บ้าง เขาจะต้อง
ผู้กำกับได้ ดังนั้นคุณจะเริ่มมาจาก
ยอมรับที่เรียนรู้งานไปสักพักหนึ่ง แล้ว
ตำแหน่งงานใดก็ได้ขอให้เป็นคนที่มี
ต่อไปเขาจะไปได้ดี ดีกว่าคนที่ไม่ได้จบ
ใจรัก มีความตั้งใจจริง อดทน แล้ว
มาจากทางด้านนี้เลย เพราะเด็กพวกนี้
โอกาสจะมาหาเอง เพราะในบ้านเรา
จะมี Good Design อยู่ในหัวแล้ว
โอกาสที่จะเป็นผู้กำกับมีมาก เรียกว่า
เพียงแค่เขาต้องผ่านช่วงแรกของการ
มีโอกาสทองมากกว่าบัณฑิตที่จบใน
ทำงานซึ่งเป็นยุควิกฤตของเขาไปได้
อเมริกาเสียอีก เพียงแต่เด็กเขาไม่ค่อย
ถ้าเขาสามารถผ่านยุควิกฤตได้ เขาจะ
จะอดทนรอคอย พอกำลังจะได้เป็นก็
ไปได้ไกล

■ ถ้าเช่นนั้น ความต้องการบัณฑิต
ที่ต้องการก้าวกระโดด หรือเรียนลัด

นิเทศศาสตร์ทางด้านนี้ก็ยังเปิด
ในวิชาชีพ อาจารย์มีความเห็นอย่างไร
กว้างอยู่มาก

: มันก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ แล้วก็
ครับ ประเทศไทยเราเปิดโอกาสให้คน
ปัญหาที่ใหญ่มาก เนื่องจากวงการ
ได้ได้แต่เป็นผู้กำกับค่อนข้างสูง เพียง
ภาพยนตร์ไทยมันเป็นของจริง แต่แต่ละคนก็ต้องหาหนทางก้าวไปให้
คุณต้องทำงานให้เขาได้จริง เขาจะ
ถึงเป้าหมายของตนเอง เช่น บางคน
จ้างคุณก็ต่อเมื่อคุณทำงานให้เขาได้
อาจจะไปเป็นผู้ช่วยผู้กำกับฯ ให้
นี่เป็นสิ่งหนึ่งที่บัณฑิตที่จบออกไปต้อง
กำกับที่เขาชื่นชอบ อาจจะเป็นอย่างนั้น
คุณเป๊ยก คุณวิจิตร คุณวรุฒิ ผมเองก็

ยังเพ็งมองอย่างเรียบ ๆ ว่าอีก 10 ปี
ข้างหน้าจะมีลูกศิษย์ผมได้เป็นผู้กำกับฯ
สักกี่คน ล่าสุดตอนนี้ก็มีคุณยุทธนา
มุกดาสนิท คุณสรศักดิ์ ที่กำกับเรื่อง
“สุภาพบุรุษที่สุดในโลก”

■ สุดท้ายนี้อยากทราบถึงแนว
โน้มของทิศทางการพัฒนาการของ
ธุรกิจอุตสาหกรรมภาพยนตร์ว่าเป็น
อย่างไร

: ผมคิดว่าช่วงนี้เป็นช่วงที่ค่อนข้างซบ
เซา แต่ถ้ามองกันจริง ๆ แล้วปริมาณ
หนังไทยก็ยังผลิตเท่าเก่าอยู่แต่ต้องยอมรับว่า
นโยบายของรัฐบาลนั้นไม่ได้
ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย
อย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามทิศทางการ
พัฒนาการของภาพยนตร์ไทยผมมอง
ว่ายังไปได้ดี โดยเฉพาะด้านเทคนิคการ
ผลิตดีขึ้นมาก ประกอบกับคนดูฉลาด
มากในการเลือกดูภาพยนตร์ เขาดู เขา
รู้ว่าจะเลือกดูหนังที่มีคุณภาพ จะ
ต้องเลือกดูหนังของผู้กำกับคนไหน
ฉะนั้นในปัจจุบันนี้ ผู้กำกับจะ
เริ่มถูกจับตามองจากคนดูมากยิ่งขึ้นกว่า
สมัยก่อน ซึ่งคนดูจะมองเพียงแค่ดารานำ
แสดงเท่านั้น

ถ้าสังเกตให้ดีคุณจะรู้ว่า แม้
อุตสาหกรรมภาพยนตร์จะซบเซา
เพราะถูกมรสุมจากวิดีโอ หรือหนังทีวี
แต่อย่าลืมนักว่าคนดูหนังไทยในรูปวิดีโอก็
มีอยู่เยอะ แตรายได้ทั้งหลายไม่เคยกลับไป
ไปสู่ผู้สร้างเลย เนื่องจากขาดการส่งเสริม
เกี่ยวกับเรื่องลิขสิทธิ์ หนังก็ยังคงเป็น
หนังอยู่ ในต่างประเทศหนังก็ยังขายดี
อยู่ แต่หนังไทยเรารัฐบาลน่าจะเข้ามา

ช่วยเหลืออุตสาหกรรมนี้ให้มากกว่านี้ แต่พอสรุปได้ว่า หนังสือยัง ให้มากขึ้นอีกหน่อยก็จะมีโอกาสประ-
โดยเฉพาะเรื่องลิขสิทธิ์ ผมขอแค่ ๖ มีความหวังอยู่ ตลาดหรือธุรกิจหนังสือไทย ความสำเร็จได้ในที่สุด ■
ใน 10 ที่ต่างประเทศเขาทำก็พอ ก็ยังคงต้องการบัณฑิตมีความอดทน

ธนิศ ศิริธร

ประเด็นนี้ผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสิน อาศัยการทำประชาสัมพันธ์ให้หรือ ทำได้ด้วยวิธีการอื่น
เป็นไปในลักษณะของ SOCIAL ORIEN- ไม่
TED เหมือนอย่างประเทศที่เจริญแล้ว เรื่องนี้ก็แล้วแต่ว่าองค์กรใดจะใช้
เขากำลังปฏิบัติอยู่ ดังนั้นในการทำธุรกิจ วิธีการใด อาจจะไม่ใช้วิธีการประชา-
สมัยใหม่ นักธุรกิจจะไม่มองที่ผลของ สัมพันธ์ก็ได้ ไม่ได้หมายความว่าใช้
การขายสินค้าได้อย่างเดียวเท่านั้น แต่ การประชาสัมพันธ์ที่สุด อาจจะมี
เขาจะมองว่าทำอย่างไรผู้บริโภคถึงเข้าใจ ศาสตร์อื่นก็ได้แต่ในปัจจุบันเราใช้
ในการดำเนินการขององค์กร และให้การ การประชาสัมพันธ์เพราะ
สนับสนุนอย่างต่อเนื่องในระยะยาว การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่อง
ด้วย มือหนึ่งที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายทราบถึง
■ วิธีการสื่อสารเพื่อให้ผู้บริโภคได้ พฤติกรรมขององค์กรที่ค่อนข้างจะขัด
ทราบนโยบายและแนวทางดังกล่าว เจน แต่ทั้งนี้เราต้องเปิดกว้างถ้าสามารถ

“...บางแห่งเข้าใจว่า งานประชาสัมพันธ์คือ การตัดข่าว ตอบคำถาม
ซึ่งจริง ๆ แล้วงานประชาสัมพันธ์มี
ขั้นตอนและหลักการมากมาย เพราะ
ฉะนั้นงานประชาสัมพันธ์ต้องใช้ผู้
ชำนาญการ คนที่มีความคิดสร้าง-
สรรค์...”

■ กรณียกมาถึงคุณสมบัติ คุณลักษณะ
และคุณภาพของนักประชาสัมพันธ์
ที่หน่วยงานธุรกิจต้องการ
คงตอบยาก ทั้งนี้เพราะ
1. องค์กรแต่ละองค์กรมีชนบ-
ธรรมเนียม ประเพณี ไม่เหมือนกัน
2. บัณฑิตของแต่ละมหาวิทยาลัย
ล้วนมีคุณภาพไม่เหมือนกัน ดังนั้นใน
ด้านวิชาการและทางปฏิบัติอาจไม่ได้ไป
ด้วยกัน แต่ก็ส่งเสริมซึ่งกันและกัน
การที่บัณฑิตทางด้านประชาสัมพันธ์ควร
มีคุณลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับว่า เขาไป
ทำงานกับองค์กรใด เช่น นักประชา-
สัมพันธ์ของบริษัทต่างชาติ องค์กรของ
เขาที่ต้องการนักประชาสัมพันธ์อีกแบบ
หนึ่ง แต่ถ้าหากทำกับองค์กรอื่นก็ต้อง
การอีกรูปแบบหนึ่ง แต่ทั้งนี้ก็ต้องอาศัย
หลักการ (Principle) พื้นฐานเดียวกัน
ดังนั้นคุณสมบัติ คุณลักษณะประการ
แรกก็คือ ต้องรู้จักการประยุกต์การใช้
ทฤษฎีให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ เพราะ
ในทางปฏิบัตินั้นอาจไม่สามารถใช้
ความรู้ที่เรียนมาได้โดยตรง สำหรับ
ประการที่สองก็คือ การยืดหยุ่น เพราะ
ในการเข้าไปทำงานในหน่วยงานใดก็
ตาม ต้องเข้าไปศึกษาขนบธรรมเนียม
ประเพณี วัฒนธรรมขององค์กรนั้น ๆ

ตลอดจนทำการศึกษาแนวทางในการบริหารขององค์กรมีลักษณะอย่างไร บัณฑิตทำอย่างไรจึงจะเข้าถึงลักษณะของงานและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานะแวดล้อมขององค์กรได้ ส่วนมากบัณฑิตใหม่จะมีอุดมการณ์สูง มีความตั้งใจสูงและมองถึงงานที่ตนเองจะเข้าไปทำอย่างหรุโดยไม่ได้มองในทางกลับกัน เพราะในความเป็นจริงองค์กรมีระเบียบ บรรทัดฐานและวัฒนธรรม ซึ่งแตกต่างกันออกไป ดังนั้นบัณฑิตควรมีความอดทนในการที่จะศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ให้ดีเสียก่อน และพร้อมที่จะศึกษางานทุก ๆ อย่างไม่คิดว่าตนเองจบปริญญามาแล้วต้องได้งานดี ๆ สบาย ๆ นั่นเป็นความคิดที่ผิด ประการที่สาม จะต้องเป็นผู้ที่มองไกล เมื่อเข้ามาทำงานใหม่ ๆ อาจทำงานในตำแหน่งเล็ก ๆ ก่อน ไม่ใช่จะต้องได้ทำงานในระดับในในระดับนี้ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วต้องเป็นขั้นตอน ส่วนมากบัณฑิตมักจะเปรียบเทียบกับเพื่อนฝูง เช่น ตนเองได้ตำแหน่งต่ำกว่าเพื่อนรุ่นเดียวกันที่อยู่บริษัทอื่น โดยไม่ได้ดูที่กิจกรรมที่ทำ แต่ไปสนใจที่ตำแหน่งเสียมากกว่าทำให้เกิดความไม่พอใจจนจะนำไปสู่การบั่นทอนความสามารถในด้านการงานของเราเอง ดังนั้นบัณฑิตควรเป็นผู้มองไกล สำหรับประการสุดท้ายคือ ความสามารถในการขายความคิดให้กับผู้อื่นได้ ไม่ใช่เพียงแค่การเขียนโครงการประชาสัมพันธ์อย่างดีเท่านั้น ต้องสามารถเสนอความคิดให้กับผู้บริหารจนผู้บริหารสามารถ

ยอมรับได้ บัณฑิตใหม่มักจะไม่มีความตั้งใจดี แนวความคิดดี แต่เวลาขายแนวคิดนั้นทำไม่ได้ ไม่ทราบวิธีการว่าจะทำอย่างไร นี่ก็เป็นเรื่องสำคัญสำหรับคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์

■ **ความเป็นไปได้และการใช้วิชาชีพ**
ของบัณฑิตทางด้านประชาสัมพันธ์
ในวงการธุรกิจ สำหรับสาขาวิชาชีพ
ของตนมีมากน้อยเพียงใด

มีมาก แต่ก็เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะจริง ๆ แล้วไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิชาการอย่างเดียว ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น สถานการณ์ นโยบายของบริษัท งบประมาณ การสอดคล้องกับวัฒนธรรม และนโยบายขององค์กร ซึ่งไม่มีในตำราเรียนแต่ตัวแปรเหล่านี้สำคัญสำหรับบัณฑิตใหม่

■ **ดังนั้นการฝึกงานจำเป็นหรือไม่**
เป็นแนวคิดที่ดี เพราะก่อนที่นักศึกษาจะจบเป็นบัณฑิตนั้นควรได้มีโอกาสฝึกงาน ทดลองงานทางด้านที่เขาได้เรียนมา เขาจะได้เผชิญกับข้อเท็จจริง นอกเหนือจากตำรา เพราะในภาคใหม่เลยก็ได้ ในปริญญาบัตรเป็นเพียงปฏิบัตินั้นบางทีก็มีข้อยกเว้น แต่ทั้งนี้แล้วสร้างเชื่อมั่นเท่านั้นที่ทำให้เขาจะต้องมีพื้นความรู้เป็น Back Up ไม่ใช่ตัดสินใจด้วยอารมณ์ หรือด้วยความอยากของเขาเอง บัณฑิตควรมีโอกาสได้เห็นสภาพความเป็นจริง เพราะในห้องเรียนนั้นภาพของงานประชาสัมพันธ์จะสลายกันไป นักศึกษามักจะมีความคิดว่า ถ้าจบทางด้านนี้เทศศาสตร์ แล้วจะดีกว่าสาขาอื่น แต่พอออกไปจริง ๆ แล้ว ไม่ได้เป็นไปอย่างที่ดี จะต้องค่อยนโยบายมากขึ้นไม่ต้องลงมือบัณฑิตต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ อย่าง

มากมาย ถ้าเขาได้มีโอกาสเข้ามาฝึกงานถึงแม้จะ 2-3 เดือนอย่างน้อย เขาก็จะเริ่มเข้าใจบรรยากาศในการทำงาน และเมื่อเขาเป็นบัณฑิตเขาก็พร้อมที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการทำงานได้

■ **บัณฑิตมีโอกาสที่จะประกอบอาชีพ**
ของตนเองหรือสายอาชีพอื่นหรือไม่

ที่บริษัทปูนซิเมนต์ไทย เรายรับบัณฑิตทางนิติศาสตร์มาเป็นพนักงานขายและทำหน้าที่อื่น ๆ อีกหลายด้าน อยู่หลายคนในแง่วิชาการถ้าได้ปริญญาในสาขานี้แสดงว่าต้องทำงานเลี้ยงชีพทางด้านนี้ด้วย แต่ในความเป็นจริงไม่ได้เป็นอย่างนั้น เป็นแต่เพียงว่าเขาได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้ทฤษฎีที่เฉพาะอย่างเท่านั้น แต่ในการทำงานด้านธุรกิจปริญญาบัตรเป็นเครื่องช่วยสนับสนุนแต่เพียงว่าเขาจะเติบโตไปทางไหน อย่างไร เพราะเวลาเขามาทำงานใหม่เลยก็ได้ ในปริญญาบัตรเป็นเพียงปฏิบัตินั้นบางทีก็มีข้อยกเว้น แต่ทั้งนี้แล้วสร้างเชื่อมั่นเท่านั้นที่ทำให้เห็นว่าเขาเป็นบัณฑิตมีความรู้ในสาขาอื่น ๆ ด้วย ไม่ว่างานอะไรก็ตามเมื่อถึงขั้นหนึ่งจะมีการบริหารเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น นักประชาสัมพันธ์เข้ามาทำงานครั้งแรกก็เป็นนักปฏิบัติต่อ ๆ ไปก็มีตำแหน่งสูงขึ้น ซึ่งต้องอาศัยการบริหารเข้ามามีแล้วจะดีกว่าสาขาอื่น แต่พอออกไปส่วนสำคัญคือ 70-80% เมื่อถึงตอนนั้นจริง ๆ แล้ว ไม่ได้เป็นไปอย่างที่ดี จะต้องค่อยนโยบายมากขึ้นไม่ต้องลงมือบัณฑิตต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ อย่าง ปฏิบัติด้วยตัวเอง คอยให้คำแนะนำแก่

คนรุ่นใหม่

สำหรับคนที่จบทางด้านประชาสัมพันธ์มานั้นก็ไม่จำเป็นต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์อย่างเดียว เช่น ที่ปูนซีเมนต์ไทยประกาศรับสมัครบัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อมาทำหน้าที่พนักงานขายจากผลการสอบข้อเขียนปรากฏว่า บัณฑิตทางด้านนิเทศศาสตร์สอบได้คะแนนมากกว่าบัณฑิตที่จบทางการตลาด เราก็ตัดสินใจรับเขาเข้ามาทำงานแล้วองค์กรก็ให้ความรู้ทางด้านการขายแก่เขาเพิ่มเติมว่า เขาควรจะเป็นพนักงานขายอย่างไร จะทำความสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างไร จะบริการลูกค้าอย่างไรซึ่งแน่นอนเขาต้องใช้ส่วนหนึ่งของวิชาที่เขาได้เรียนมานั้น แม้เขาไม่มีความรู้ทางการขายเลย แต่เขาก็ทำหน้าที่ของเขาได้และที่สำคัญทางองค์กรจะต้องให้ความรู้ด้านการขายแก่เขาเพิ่มเติม เพื่อที่ว่าเขาจะได้ทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

■ ส่วนมากบัณฑิตมักจะคิดว่างานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่สวยหรู แต่ในทางปฏิบัติอาจจะไม่เป็นเช่นนั้น อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไร

ผมว่าขึ้นอยู่กับสถานะภาพขององค์กรแต่ละแห่ง ดังนั้นบัณฑิตควรเตรียมตัวเตรียมใจในการทำงาน เพราะการทำงานทุกอย่างย่อมมีอุปสรรคทั้งนั้นไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ตาม นี่เป็นความท้าทายที่บัณฑิตที่รักจะเดินในทางนี้จะต้องบากบั่นเพื่อพิชิตปัญหาเหล่านี้ให้ได้

■ นอกเหนือจากหลักสูตร นักศึกษาควรจะต้องได้เรียนรู้อะไรบ้างในการเป็นนักประชาสัมพันธ์

วิชาที่ควรจะต้องเรียนเช่น วัฒนธรรมขององค์กร การบริหาร และที่สำคัญควรปลูกฝังว่าการทำประชาสัมพันธ์ควรให้เกิดผลเสียแก่องค์กรน้อยที่สุด

■ แนวโน้มของวิชาชีพนักประชาสัมพันธ์จะไปในทิศทางใด

รู้สึกจะกว้างมาก ปัจจุบันใช้คำว่าประชาสัมพันธ์กันอย่างกว้างขวาง และจะมีองค์กรใดบ้างที่เข้าใจงานประชาสัมพันธ์อย่างแท้จริง บางแห่งเข้าใจว่างานประชาสัมพันธ์คือ การตัดข่าว ตอบคำถาม ซึ่งจริง ๆ แล้วงานประชาสัมพันธ์มีขั้นตอนและหลักการที่มากมาย เพราะฉะนั้นงานประชาสัมพันธ์ต้องใช้ผู้ชำนาญการ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้งานประชาสัมพันธ์มีคุณค่าและสร้างเสริมองค์กรของเรา องค์กรต่าง ๆ ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ให้ถ่องแท้ และควรเข้าใจถึงความจำเป็นของประชาสัมพันธ์ด้วย ไม่ใช่ว่าองค์กรจำเป็นต้องตั้งฝ่ายประชาสัมพันธ์เพื่อความทันสมัยเท่านั้น สำหรับบัณฑิตนั้นทำอย่างไร บัณฑิตถึงจะทราบธรรมชาติของงานประชาสัมพันธ์ เพื่อเขาจะได้ปรับตัวเข้ากับงานได้อย่างราบรื่น

สุธีร์ รัตนาคินทร์

การตลาดปัจจุบันเข้าสู่ยุค Marketing Oriented เช่น สินค้าด้านการเกษตร พืชไร่ พืชสวนต่าง ๆ เกษตรกรในปัจจุบันไม่ได้ปลูกพืชแล้วนำไปขายในตลาดสด แต่เกษตรกรจะสนใจว่า ขณะนี้ตลาดต้องการสินค้าอะไรหรือไม่ก็ติดตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งก็จะเกิดการแข่งขันในรูปของคุณภาพสินค้า และปริมาณของสินค้า ก็จะก่อให้เกิดการขายสินค้าขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าธุรกิจปัจจุบันต้องนำหลักการตลาดมา

เป็นพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้การตลาดจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและบริการไปยังกลุ่มผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคได้รู้จักสินค้าและเข้าใจสินค้า เพราะผู้บริโภคจะไม่ซื้อสินค้าที่มีฉูดฉาดเกินไป ซึ่งเป็นสินค้าประเภท Community Product ซึ่งไม่มีความแตกต่างกัน ไม่มียี่ห้อ (Brand Name) ไม่มีการตลาดที่ถูกต้องเหมาะสม แต่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าที่ตัวเองมีความเชื่อมั่น มีความ

ศรัทธา เข้าใจ และได้ประโยชน์สูงสุดจากการเลือกซื้อสินค้า โฆษณาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริโภคให้มิต่อตัวสินค้า และเป็นปัจจัยสำคัญในการบอกถึงคุณภาพ คุณประโยชน์ของสินค้าให้แก่ผู้บริโภคได้รับทราบ เพื่อให้เกิดข้อพิจารณาในการเลือกซื้อสินค้า บางครั้งเกิดการเข้าใจผิดว่าโฆษณาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยใช่เหตุ เกิดแพชชั่น ทำให้เกิดการเลียนแบบ แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้ว

การโฆษณาจะให้ประโยชน์แก่ผู้บริโภคในเรื่องของข้อมูล เพื่อให้ผู้บริโภคใช้ประกอบการตัดสินใจในการซื้อสินค้า เพื่อให้เกิดประโยชน์และความพอใจสูงสุด

ปัจจุบันโฆษณามีหลายรูปแบบ ในอันที่จะเข้ามามีบทบาทสนับสนุนธุรกิจ ได้แก่

1. การโฆษณาสถาบัน (Corporate Advertising) กล่าวคือ เป็นโฆษณาที่เข้ามาทดแทนงานประชาสัมพันธ์นั่นเอง เพราะการประชาสัมพันธ์ไม่สามารถบอกกล่าวข้อมูลข่าวสารได้ทั้งหมดตามที่เรากำลังต้องการ เพราะการประชาสัมพันธ์เปรียบเสมือนการที่คนเราอาศัยบุคคลคนอื่นช่วยบอก ดังนั้นในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ จึงมุ่งมาใช้วิธีการประชาสัมพันธ์แบบการโฆษณา เช่น การลดราคาสินค้าจากราคาปกติ สถาบันกันมากขึ้น เช่น บริษัท บุญรอด (Price-off) การแลกสินค้า (Coupons) การแลกสินค้า (Premiums) ซึ่งเป็น Add-on หรือการแจกสินค้า (Sampling) การแลกสินค้า (Premiums) เป็นต้น

2. การโฆษณา (Advertising) คือ การพยายามที่จะขายสินค้าและบริการ ซึ่งมีมากในปัจจุบันเพราะทำให้เกิดการขาย การโฆษณาแบบนี้เป็น Direct Marketing Support ซึ่งไม่เหมือนกับแบบแรก ซึ่งเป็นแบบ Indirect Marketing Support ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการขายในช่วงต้น ๆ แต่ในระยะยาวจะก่อให้เกิดการขายได้เหมือนกัน การโฆษณาแบบนี้เป็นการโฆษณาสินค้าและบริการเพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคซื้อสินค้า

3. การโฆษณาเพื่อส่งเสริมการ

“...นักโฆษณาจะต้องซื้อสัตย์ต่อตนเอง ลูกค้า สังคม และองค์กร ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่านักโฆษณาไม่ควรเปลี่ยนงาน เพราะการเปลี่ยนงานนั้นเป็นการสร้างโอกาส เป็นการเพิ่มการเรียนรู้...”

ขาย (Promotion Advertising) การโฆษณาแบบนี้จะไปช่วยส่งเสริมการขาย เช่น การลดราคาสินค้าจากราคาปกติ สถาบันกันมากขึ้น เช่น บริษัท บุญรอด (Price-off) การแลกสินค้า (Coupons) การแลกสินค้า (Premiums) ซึ่งเป็น Add-on หรือการแจกสินค้า (Sampling) การแลกสินค้า (Premiums) เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการโฆษณามีรูปแบบ ผู้บริโภคนั่นเอง

แตกต่างกันไป ซึ่งแต่ละรูปแบบก็ ในอดีต ธุรกิจต่าง ๆ มักจะมองโฆษณาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับธนาคาร/สถาบันการเงินจะไม่ใช้การโฆษณาบริการโดยตรง แต่จะใช้การโฆษณาที่มุ่งไปที่ภาพพจน์ (Image) สินค้าต่างก็อาศัยโฆษณาทั้งสิ้น ซึ่งขององค์กร เพื่อให้ลูกค้าเกิดความเชื่อถือ อาจจะไม่ได้ใช้การโฆษณาที่ใช้สื่อวิทยุ ยอมรับ และศรัทธาในองค์กร แต่บางโทรทัศน์ อาจจะทำการโฆษณาที่เฉพาะองค์กรก็ใช้การโฆษณาเป็นตัวกระตุ้น เจาะจงกลุ่มเป้าหมาย (Segmentation) คือ เจาะลึกเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการขายมากขึ้น เมื่อขายได้มากขึ้นต้นทุนการผลิตก็ต่ำลง เนื่องจาก ทางการตลาด (Target Market) ที่เขา ยอดการผลิตสูงนั่นเอง จึงทำให้ราคาต่อ หน่วย (Cost/Unit) ต่ำลงไปด้วยใน เราไม่ได้ทำ Mass-Market แต่เราต้อง

การทำ Target Market เราจึงใช้วิธีโฆษณาไม่ใช่ว่าจะอยู่ที่บริษัทโฆษณา Direct-Mail Telemarketing หรือไม่ว่าที่ไหน อาจจะทำฝ่ายการตลาดก็ได้ อาจจะป้ายโฆษณา (Billboard) หรือ เพราะในที่สุดแล้วธุรกิจต่าง ๆ ก็จำเป็นต้องขายสินค้าของเรา เป็นต้น เพื่อกลุ่มเป้าหมาย โฆษณาไปอยู่ในส่วนต่าง ๆ ดังนั้น เฉพาะของสินค้าของเรา ปัจจุบันมี บัณฑิตที่จบทางด้านโฆษณาอาจจะไป โฆษณาที่เกิดขึ้นที่น่าสนใจที่เรียกว่า ทำทางด้าน Low-Cost Advertising and Promotion เพราะว่าสินค้าอาจจะไม่มีปริมาณมากมายก็สามารถทำการ โฆษณาได้ ถ้าเรากำหนดกลยุทธ์ให้ชัดเจน ดังนั้นจึงขอล่าสรุปว่าโฆษณา

มีบทบาทสำคัญมากในการเป็นส่วน หนึ่งที่ส่งเสริมให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จ

■ ความเป็นไปได้เพียงใดในการใช้ วิชาของบัณฑิตทางด้านโฆษณา ในสาขาวิชาชีพโฆษณาและสาขา วิชาชีพอื่น ๆ

วิชาชีพโฆษณาเป็นวิชาชีพที่มี โอกาสในการประกอบอาชีพมาก โดยเฉพาะในช่วงอีก 5 ปีข้างหน้า เพราะ ธุรกิจได้มีการขยายตัวมาก การตลาดจึง ขยายตัวตามไปด้วยและส่งผลให้การ โฆษณาขยายตัวเพื่อรองรับการตลาด นั้นเอง การผลิตบุคลากรด้านการ โฆษณาก็ยังไม่ทันกับความต้องการของ ธุรกิจ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าในแง่ของ ปริมาณ แต่หมายถึงในแง่ของคุณภาพ และในปริมาณคนที่มีโอกาสใช้วิชาชีพ ที่เรียนมาทางด้านโฆษณามาประกอบ อาชีพ ก็ไม่ใช่ว่าทุกคนจะประสบความสำเร็จ เพราะว่าการโฆษณาคือเป็นธุรกิจ ที่มีพัฒนาการซึ่งอาจจะเกิดจากทักษะ ประสบการณ์ การเอาใจใส่และการ พัฒนาตนเอง บัณฑิตที่เรียนมาทางด้าน

มีความเข้าใจธุรกิจ มีบุคลิก มีขีดความสามารถของการขายงานบริการ มีความ รับผิดชอบสูง มีพื้นฐานทางด้านธุรกิจ ดีเพื่อจะได้ชี้นำลูกค้าได้ เพราะหน้าที่ Client Service ไม่ใช่เป็น Messenger (ผู้ส่งข่าวสาร-รับข่าวสาร) ที่จะไปรับ ข้อมูล (Brief) จากลูกค้าเท่านั้น แต่จะ ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ ซึ่งลูกค้าคือ วิธีการที่ควรจะทำในการโฆษณาและ การตลาด

■ ปัจจุบันบัณฑิตทางโฆษณาที่ สถาบันการศึกษาผลิตออกไปมี คุณสมบัติ คุณลักษณะและคุณภาพ เป็นที่พอใจสำหรับวงการธุรกิจ มากน้อยเพียงใด

คงพอใจเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ลักษณะของนักโฆษณาที่ธุรกิจต้องการ นั้นมีลักษณะดังนี้

มีลักษณะเป็นผู้นำ (Leadership) เป็นคนกล้าพูด กล้าแสดงออกใน เรื่องของความคิดเห็น เป็นบุคคลที่มีความ คิดอย่างมีระบบ (System Thinking) เป็นบุคคลที่ไม่หาความรู้ ช่างสังเกต เช่น ขณะที่ไป Shopping ไม่ใช่จะดู สินค้าอย่างเดียว ต้องดูภาวะตลาดด้วย การสอน อีกประเด็นหนึ่ง วิชาชีพนี้ นักโฆษณาที่ดีต้องทำงานหนัก ต้องสนอง มีทักษะเข้ามาเกี่ยวข้อง และที่สำคัญ ความต้องการของลูกค้าภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด เพื่อให้ได้งานโฆษณา ที่ดีที่สุด ทำงานเองได้ด้วยตนเอง ทัน เวลา มีความคิดสร้างสรรค์ งานโฆษณา สิ่งที่นักโฆษณาต้องเข้าใจเป็นพื้นฐาน คือ งานศิลป์ (Art) และการสื่อสาร (Communication) นักโฆษณาที่ดีต้อง เข้าใจเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี

สำหรับความรู้ด้านภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเทคโนโลยีและความรู้ทางด้านโฆษณา มักจะมีพื้นฐานมาจากต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเป็นตัวสร้างโอกาสให้กับนักโฆษณา ในเรื่องของข้อมูลต้องมีขีดความสามารถเชิงวิเคราะห์ เพราะข้อมูลบางอย่างไม่ได้บอกเราตรง ๆ แต่อาจจะมีโอกาสแฝงอยู่ และที่สำคัญต้องมีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) สูงด้วย

■ แนวโน้มของการโฆษณาจะเป็นไปในทิศทางใด

โฆษณาในอนาคตมีความเติบโต มีการใช้ Hi-Tech มากขึ้น บริษัทโฆษณาจะมีลักษณะ International Advertising กับ Multinational Advertising ส่วน Local Advertising Agency จะเติบโตถึงระดับหนึ่งเท่านั้น หลังจากนั้นก็จะเกิดรูปแบบของความร่วมมือกันมากขึ้นระหว่างผู้นำเอา Local Experience มาผนวกกับ International Know-How เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญของการทำธุรกิจโฆษณาคือ คน (Men) ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงมือ 2 มือ แขน 2 แขนเท่านั้น แต่หมายถึงสมอง ดังนั้นธุรกิจโฆษณาจะมีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับคนรุ่นใหม่ (New Generation) เพราะคนหนุ่ม-สาวมีระบบการพัฒนาที่รวดเร็ว ซึ่งเป็นสาเหตุให้บัณฑิตใหม่มีโอกาสในการเข้ามาแทนที่นักโฆษณารุ่นเก่า

■ ในปัจจุบันมีข่าวโจมตีนักโฆษณา

เกี่ยวกับการทำโฆษณาให้กับสินค้าประเภทบุหรี่ยี่ห้อต่างๆ ที่นักโฆษณาก็ก๊วบคิดว่า บุหรี่ให้โทษแก่ผู้บริโภค แต่นักโฆษณาก็ก๊วบทำโฆษณาให้กับสินค้าดังกล่าว โดยขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ทราบว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องนี้

โดยจรรยาบรรณแล้ว ผมเชื่อว่านักโฆษณาทุกคนมีความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ทิศทางของการทำธุรกิจต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของธุรกิจนั้นด้วย และวัตถุประสงค์ของนักโฆษณาก็ไม่ใช่ว่าจะไม่ทำโฆษณาให้กับธุรกิจบางประเภท เช่น บุหรี่ เพราะบุหรี่ไม่ได้เป็นพิษเป็นภัยอย่างเดียว แต่บุหรี่เป็นความต้องการ (Need) สังคมปัจจุบันเมื่อมีความต้องการ (Demand) ก็ต้องมี Supply อันจะส่งผลให้เกิดการแข่งขัน แต่สิ่งหนึ่งที่นักโฆษณาต้องยึดถือปฏิบัติก็คือ ไม่โกหกผู้บริโภค ไม่พยายามบิดเบือนข้อเท็จจริง การโฆษณาจะบอกเฉพาะแง่ของคุณประโยชน์ ซึ่งนักโฆษณาก็จะบอกข้อเท็จจริงบางประการอาจจะไม่ใช่ข้อเท็จจริงทั้งหมด และที่สำคัญบุหรี่ยี่ห้อ Basic Need ของผู้บริโภคแต่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย เป็นสินค้าสนองอารมณ์ของผู้บริโภคได้บ้าง โอกาส นักโฆษณาเมื่อรับทำโฆษณาสินค้าให้กับลูกค้าแล้ว ก็จะไม่ทำการบิดเบือนหรือกระตุ้นเพื่อให้เกิดการหลงใหล แล้วผู้บริโภคซื้อบุหรี่ยี่ห้อสินค้าสำคัญนักโฆษณาคงไม่มีหน้าที่ไปหยุดยั้งแนวคิดทางธุรกิจได้ หน้าที่หลักของนักโฆษณาคือ ช่วยส่งเสริม

ธุรกิจของลูกค้าให้บรรลุผลสำเร็จเท่านั้นเอง ภายใต้ขอบเขตจรรยาบรรณของนักโฆษณา

■ ขอให้อาจารย์ฝากข้อคิดและข้อเสนอแนะสำหรับนักโฆษณาในอนาคต

นักโฆษณาที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม จะทำอะไรก็ตามต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้น จะต้องไม่พยายามบิดเบือนหรือหลอกลวง ต้องทำโฆษณาภายใต้สมมุติฐานของการตลาด โฆษณานั้นมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมเพราะโฆษณาเป็นเครื่องมือในการให้ข่าวสาร เป็นสิ่งที่ช่วยชี้แนะในการตัดสินใจในขณะเดียวกันนักโฆษณาต้องพัฒนาวิชาชีพของตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและธุรกิจในปัจจุบัน และอนาคต

แถมอีกประการหนึ่งก็คือ นักโฆษณาอย่าหลงใหลในขีดความสามารถของตัวเองมากเกินไปจนขาดความภาคภูมิใจต่อองค์กร จะเห็นว่าปัจจุบันธุรกิจโฆษณามีการซื้อตัวกันมาก แต่อย่าลืมว่ายิ่งเขาจ่ายค่าตอบแทนสูง ดั่งนั้นนอกจากนักโฆษณาจะต้องซื้อสัตย์ต่อตนเอง ลูกค้า สังคม ควรซื้อสัตย์ต่อองค์กรด้วย ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่านักโฆษณาไม่ควรเปลี่ยนงาน เพราะการเปลี่ยนงานนั้นเน้นการสร้างโอกาส เป็นการเพิ่มการเรียนรู้ แต่การเปลี่ยนงานของนักโฆษณาต้องตั้งอยู่บนเหตุและผลตามความเหมาะสม ไม่ใช่นักขายโอกาส ไม่พยายามที่จะดันตัวเอง

ให้คนอื่นคนอื่น นักโฆษณาที่ดีควรคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย

■ ในฐานะที่อาจารย์ประสบผลสำเร็จในการโฆษณา อาจารย์มีหลักยึดปฏิบัติอย่างไร

เนื่องจากธุรกิจโฆษณาเป็นธุรกิจบริการ สิ่งที่ทำก็คือ พยายามให้บริการแก่ลูกค้าอย่างมีระบบ กฎเกณฑ์ และที่สำคัญอยู่ภายใต้สภาพการณ์ตลาด ทำหน้าที่แนะนำลูกค้า พยายามเข้าใจธุรกิจของลูกค้าให้มากที่สุด

สำหรับปรัชญาของตนเองในการทำธุรกิจด้านโฆษณานั้น มีความเชื่อเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมมากกว่าทำงานคนเดียว เพราะการทำโฆษณานั้นเป็น

การนำเอาความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลมารวมกัน เพื่อจะได้สร้างงานโฆษณาที่ดีที่สุด ด้านลูกค้านั้นยอมยึดหลักที่ว่าลูกค้าเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจของเรา ถ้าไม่มีลูกค้า (Client) ธุรกิจของเรา (ให้บริการด้านโฆษณา) ก็อยู่ไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราจึงต้องสำนึกว่าเราต้องมีความจริงใจ ทำงานอย่างมีเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์ บริการลูกค้าในทิศทางที่เหมาะสม ไม่ใช่เอาใจลูกค้าจนไม่มีจุดยืนของตัวเอง เราต้องชี้แจงเหตุผลให้ลูกค้าเข้าใจ สำหรับข้อคิดสุดท้ายก็คือ ในขณะที่เรากำลังทำอาชีพนักโฆษณาอยู่ อย่าพยายามสนใจคนที่ประสบความสำเร็จมาก เพราะจะทำให้

เราทะเลาะเถียงกันไป เพราะคนที่เขาประสบผลสำเร็จได้นั้น เขาได้ใช้ความสามารถมาก และเวลานานพอสมควร ขอให้ นักโฆษณาพยายามสนใจคนที่อยู่ในระดับเดียวกัน เพราะเมื่อมีอะไรเกิดขึ้นก็ตามจะได้ไม่ผิดหวังมาก อย่าคิดว่าสนใจอาชีพนักโฆษณาเพราะความนิยม ผมขอฝากไว้ว่าก่อนที่จะเข้ามารียนสาขาการโฆษณาต้องทบทวนตัวเองอย่างลึกซึ้ง ให้รู้จักโฆษณาที่ตัวเองแท้ อย่ารู้จักแต่เปลือกนอกเท่านั้น เพราะการรู้จักโฆษณาอย่างแท้จริงเท่านั้นจะทำให้คนที่เราจะก้าวเข้าสู่อาชีพนักโฆษณาประสบความสำเร็จมาก เพราะจะทำให้โอกาสประสบผลสำเร็จในที่สุด ■

ชามอบ. ลดพิเศษ 15 %

FOURSOME INTERNATIONAL CO., LTD

2000/14-16 ถ. ประชาราษฎร์บำเพ็ญ

ห้วยขวาง กรุงเทพฯ

โทร. 2772207

เครื่องหนังทุกชนิด ทั้งของบุรุษ - สตรี

รับผลิตและจำหน่าย